

accent

*Sämre sex
med alkohol*

Nykterhet
smittar

PATRIK SKOG
FÖRLORADE SIN SON:
**JAG TRODDE ATT
LIVET VAR SLUT**

**VARUMÄRKESARBETE
SKA LYFTA IOGT-NTO**

14

PROCENT – SÅ
MYCKET ÖKAR
NBV

Stark alkoholnorm i hbtq-världen

**"SKÄMS FÖR
ATT BE OM
ALKOHOLFRITT"**

**HÅRD KRITIK MOT
NY ANTD-STRATEGI**

Läs tidningen i din läsplatta

Nu finns Accent som app och du kan läsa tidningen var du vill. Allt du behöver är en smartphone eller en läsplatta. Så här gör du:

1. Gå till Google Play eller Appstore i din läsplatta eller telefon. Sök på **"tidningen Accent"** och installera Accentappen.

2. Nu är appen installerad. Klicka på "aktivering"-knappen. Nu kommer du till en sida där det står "Komplettera digitalt". **Fyll i ditt kundnummer** (du hittar det på baksidan av din tidning, bredvid din adress). Fyll även i ditt postnummer. Klicka dig vidare och skapa ett Papertonkonto.

3. Du kommer nu få ett **bekräftelsemejl** till den mejladress du uppgett. Där står din mejl och ditt lösenord. Lösenordet använder du för att logga in på appen.

4. Grattis, nu är allt klart och **du kan läsa både nya och gamla Accentnummer i appen.**

5. Gillar du den digitala tidningen och vill slippa få hem pappers-tidningen? Hör av dig till IOGT-NTO:s medlemsservice på *medlems-service@iogt.se* eller 08-672 60 38 och meddela att du bara vill ha den digitala tidningen i fortsättningen.

14

Alkoholnormen. Det finns flera skäl till att hbtq-personer dricker mer än genomsnittet. Bartendern Jens Jonsson tror att många dricker av slentrian.

ILLUSTRATION: BJÖRN ÖBERG

22

Varumärkesarbete. Så ska IOGT-NTO bli synligare.

ILLUSTRATION: ANNIKA BERGSTRÖM

32

Nykterhet. Nyktra människor påverkar andra mer än de kanske tror.

FOTO: LISA OLAISSON

28

Sorgeprocess. IOGT-NTO-medlemmen Patrik Skog förlorade sin son.

FOTO: MARIA ZAITZEWSKY RUNDGRÉN

36

Konstsatsning. IOGT-NTO-föreningen som visar medlemskonst.

Hård kritik mot ny ANDT-strategi | 6

"Det är nästan pinsamt", säger Sven Andréasson, Alkoholpolitiskt forum.

Bättre sex nykter | 7

7 av 10 unga tycker att de haft bäst sex nyktra.

Så ska distrikten förverkliga strategin | 10

Tre distriktsordförande berättar om sina planer.

Kulturen i Accent | 40

Böckerna, filmerna och föreställningarna du inte får missa.

Anna Carlstedt om nya uppdraget | 42

Accent besöker tidigare IOGT-NTO-ordföranden på Röda korset.

Han brinner för flyktingfrågan | 44

MÅNADENS MEDLEM | höstas fick Leif Anderssons engagemang en nystart.

"Så ska vi förändra alkoholnormen" | 46

ORDFÖRANDEN "Det första steget är att börja prata."

Tufft att bryta dubbla normer | 4

LEDARE Att bryta normer är ett risktagande, och ett ansvar för oss alla.

OMSLAGSFOTO
iStock

MONTAGE
ETC Kommunikation

FOTO: NATHALIE C. ANDERSSON

Chefredaktören.

Ulrica Ambjörn

Tufft att bryta dubbla normer

Den som inte dricker alkohol måste ständigt "komma ut". Det menar Suzann Larsdotter, RFSU, är en av flera förklaringar till att det är svårt att bryta mot den starka alkoholnormen i hbtq-samhället, sidan 18.

Att komma ut som hbtq-person innebär för många en stor press. Att sedan ta fajten att avstå från alkohol i en grupp som dricker mer än genomsnittssvensken, är inte självklart. Att bryta normen i en grupp där man äntligen känner att man är en del i gemenskapen och accepteras för den man är, är alltid ett risktagande. Och ju mindre gruppen man tillhör är, och ju mer utsatt den är för majoritetens ifrågasättande, oförståelse, och till och med hot – desto större blir risktagandet.

Accent har träffat fem personer och pratat om alkoholnormen i hbtq-samhället och varför den är svår att bryta. Men som Suzann Larsson också påpekar: Det håller så sakta på att förändras, för är det något som hbtq-gruppen kan så är det normkritik. Det gäller bara att applicera den kunskapen också på andra områden.

Bara det faktum att vi pratar om "hbtq-samhället" som en avlägsen kontinent visar att det finns mycket kvar att göra. Hur alkoholnormen ser ut i olika grupper, och vilka förutsättningar till normkritik och förändring som finns, är en fråga för hela samhället, en fråga som vi alla har ansvar för.

Ulrica

Opinion.

SKRIV TILL OSS på accent@iogt.se
eller Box 12825, 112 97 Stockholm

FOTO: FREDRIK KARLSSON

Rätt författare

■ I Accent nr 2 besökte vi IOGT-NTO-föreningen Ny Energi i Karlstad. I bildtexten på sidan 40 skulle det ha stått att det är Liv Hagberg som skriver dagbok från träffarna.

Satsa på singelforum

■ Jag är medlem i IOGT-NTO sen ett par år och den största glädjen sedan jag blev medlem är tidningen Accent.

När jag läste senaste numret kom jag att tänka på att vi borde ha någon form av forum där singlar i IOGT-NTO kan finna varandra. Logerna i Jönköping spretar åt olika håll och få är i min ålder (60).

MONS ANNÉR, JÖNKÖPING

Mest läst på accentmagasin.se senaste månaden

1. Inget samröre med SD
2. 14 nya preparat narkotikaklassade
3. "Jag ville inte framstå som en torrboll som inte drack"
4. Här får hemlösa hundar vård
5. "Jag berättade inte, och ingen frågade hur jag mårde"
6. Nyktert är bäst – så påverkar alkohol sexlivet
7. Fler cancerfall orsakade av alkohol
8. Nya regler: Fler kan få läkemedelsbehandling
9. UNF:s medlemsantal har minskat med en fjärdedel
10. Så mycket dricks i studentföreningarna

Redaktionen. Det är vi som gör Accent.

accent

Accent ges ut av IOGT-NTO.
Pressläggning detta nummer: 29 februari
Nästa nummer kommer ut: 29 april

Ulrica Ambjörn

Chefredaktör och ansvarig utgivare
073-372 62 51, ulrica.ambjorn@iogt.se

Maria Zaitzowsky Rundgren

Featureredaktör, reporter
08-672 60 56, maria.zaitzowsky@iogt.se

Eva Ekeröth

Nyhetsreporter
08-672 60 50, eva.ekeroth@iogt.se

Nathalie C. Andersson

Digitalredaktör
073-372 62 53, nathalie.andersson@iogt.se

ETC Kommunikation

Layout och produktion

Bildbehandling Ola Falk **Adress** Accent, Box 12825, 112 97 Stockholm **Telefon** 08-672 60 50 **Fax** 08-672 60 01 **E-post** accent@iogt.se
Webbplats www.accentmagasin.se **IOGT-NTO:s förbundsansli** Tel: 08-672 60 00, Besöksadress: Gammelgårdsvägen 38, Stora Essingen, Stockholm, www.iogt.se **Prenumeration** (295 kr/år) och **adressändring** 08-672 60 38, prenumeration@iogt.se, fax: 08-672 60 01
Annonsbokning Ulrica Ambjörn, tel: 08-672 60 51, accent@iogt.se **Tryck** V-TAB, Vimmerby. **Obeställt material** Tidningen svarar inte för insända, obeställda texter och bilder samt förbehåller sig rätten att redigera insänt material. **Lagring** Allt material i tidningen Accent lagras och kan publiceras elektroniskt. Icke anställda måste meddela eventuellt förbehåll mot sådan lagring och publicering. I princip publiceras inget material med sådant förbehåll. **Taltidning** Accent finns även som gratis taltidning. **ISSN** 0345-0406. Medlem i Sveriges Tidskrifter.

SVERIGES
TIDSKRIFTER

UPPLEVELSER, KÄNSLA OCH GEMENSKAP!

VÄLKOMMEN TILL SOCIALT FORUM 2016
DÄR FAMILJEN OCH GEMENSKAP STÅR I FOKUS!

HJÄLMARGÅRDEN UTANFÖR VINGÅKER 22-24/4

Ur programmet:

Spännande seminarier

- Medberoende
- IOGT-NTO:s forskarrapport
- Sociala företag
- Junis-verksamhet
- IOGT-NTO:s historia
- Nya grupper

Prova på

- Ridning
- Tovning
- Sumobrottning

Ta med hela familjen. Verksamhet för barn från 5 år och uppåt, yngre barn följer med sina föräldrar.

Läs mer på www.iogt.se/socialtforum. **Anmäl dig senast 1 april!**

Kursen genomförs i samarbete med IOGT-NTO:s folkhögskola Wendelsberg.

FOTO: ISTOCK

Marijuana-producenter vill göra reklam

NARKOTIKA Några av Kanadas största producenter av medicinsk marijuana anser att de bör få göra reklam för sina produkter. Det rapporterar nyhetssajten CP24.

Marijuana är tillåtet för medicinskt bruk i Kanada och det är tillåtet att publicera information om produkterna, som namn och pris, men aktiv marknadsföring är inte laglig. Det anser producenterna är dåligt för konsumenterna, som inte får veta varför den ena produkten är bättre än den andra.

Folkhälsoexperter är av en annan åsikt och anser att marknadsföring driver upp konsumtionen och skadorna.

EVA EKEROTH

Intensiv lobbying för alkohol på Irland

ALKOHOL Irländska ministrar uppvaktades 40 gånger på tre månader i alkoholärenden. Det skriver Irish Times. De flesta ärendena gällde regeringens planerade lagändringar för att minska alkoholmissbruk. Främst är det hälsoministern som varit utsatt för uppvaktning.

Alkoholindustrin var den flitigaste uppvaktaren, men även Irish Rugby Football Union var aktiva lobbyister mot försöken att stoppa alkoholsponsring av idrott.

EVA EKEROTH

Kritik mot regeringens nya ANDT-strategi

Regeringen har presenterat en ny ANDT-strategi. "Som den gamla fast sämre", är det sammanfattande omdömet.

POLITIK I början av februari lade regeringen fram den nya ANDT-strategin, *En samlad strategi för alkohol-, narkotika-, dopnings- och tobakspolitiken 2016–2020*. Nu kritiserar strategin från flera håll.

– Strategin är väldigt övergripande. Målen är det väl ingen som har något emot, men åtgärderna för att nå dem står det inte mycket om. Strategin saknar substans och konkretisering. Inget nämns om tillgångsbe-gränsande åtgärder som pris eller skatter, säger Sven Andréasson, professor och chef för alkohol-mottagningen Riddargatan 1, samt ordförande i Alkoholpolitiskt forum.

Sven Andréasson.

Han är också missnöjd med Folkhälsomyndighetens uppdrag som han tycker är för otydligt.

– I Alkoholpolitiskt forum har vi inte varit nöjda med hur Folkhälsomyndigheten hanterat alkoholfrågan. I strategin diskuterar man inte alls den typen av uppdrag som en expertmyndighet borde ha, säger han.

I strategin nämns distanshan-del som en faktor som ökat till-gängligheten till alkohol.

– Inget sägs om vad regeringen vill göra åt det. I stället hänvisar man till två gamla utredningar som den förra regeringen tillsatte 2012–2014, och skriver att ärendet bereds. Det är nästan pinsamt, säger Sven Andréasson.

Även IOGT-NTO är missnöjt med strategin.

– Att det inte är ett mål att sänka totalkonsumtionen tycker vi är ett grundläggande fel. Det finns inte heller några konkreta förslag på hur man ska jobba med tillgängligheten, inte heller något om e-handel eller alkoholreklam, säger Simon Holmesson, politisk sekreterare på IOGT-NTO.

Liksom Sven Andréasson saknar han något om prisinstrumentet.

– Det talas om jämlik hälsa och då vet vi att priset är det mest effektiva. Men det finns inte nämnt något om någon skatte-

trappa eller liknande, säger han.

Däremot finns det inskrivet i strategin att "alkohol är accepterat som en del av vår kultur och att de övergripande målen därför tar fasta på att minska de medicinska och sociala skadorna orsakade av alkohol".

– Det är något nytt och en klar försämring jämfört med tidigare. Man kan undra hur den formuleringen hamnat där? Utan att vara allt för konspiratorisk låter det faktiskt som om det kommer från kommersiellt håll, säger Simon Holmesson.

EVA EKEROTH

Simon Holmesson, politisk sekreterare på IOGT-NTO.

FOTO: NATHALIE C. ANDERSSON

Fakta. Strategins sex mål

- Tillgången till alkohol, narkotika, dopningsmedel och tobak ska minska.
- Antalet barn och unga som börjar använda narkotika, dopningsmedel och tobak, eller debuterar tidigt med alkohol ska successivt minska.
- Antalet kvinnor och män, samt flickor och pojkar som utvecklar skadligt bruk, missbruk eller beroende av alkohol, narkotika, dopningsmedel eller tobak, ska successivt minska.
- Kvinnor och män, samt flickor och pojkar med missbruk eller beroende, ska utifrån sina förutsättningar och behov ha ökad tillgänglighet till vård och stöd av god kvalitet.
- Antalet kvinnor och män, samt flickor och pojkar som dör och skadas på grund av sitt eget eller andras bruk av alkohol, narkotika, dopningsmedel eller tobak, ska minska.
- En folkhälsobaserad syn på ANDT inom EU och internationellt.

Nyktert är bäst – så påverkas sexlivet av alkoholkonsumtion

En majoritet av unga mellan 18 och 25 år har haft sex alkoholpåverkade. Men nästan 70 procent uppger att deras bästa sexuella upplevelse har de haft nyktra.

ALKOHOL IQ har låtit Sifo göra en undersökning bland 1 000 personer mellan 18 och 25 år. Sex av tio, 63 procent, uppger att de någon gång haft sex alkoholpåverkade. Ännu fler, åtta av tio, 83 procent, anser att sexet skulle blivit lika bra eller bättre om de inte druckit alkohol.

– Att många hade haft sex under alkoholpåverkan var inte så förvånande. Det ligger i linje med tidigare undersökningar vi gjort. Det är också många som ångrar sig efteråt, vilket kanske inte är så konstigt med tanke på att omdömet försämras av alkohol, säger Magnus Jägerskog, vd för IQ, till Accent.

Många upplever att det är lättare att ta kontakt med andra när de druckit. Men åtta av tio, 79 procent, uppger att de varit med om att någon som varit för beru-

FOTO: SKÄRMDUMP FRÅN FYLLELIGG.SE

IQ har startat sajten fylleligg.se

sad har försökt ragga upp dem.

– Det är intressant och paradoxalt att bilden av alkohol och sex är så romantiserad. Alkohol får många att slappna av och våga ta de kontakter de annars inte skulle våga ta, men dricker man för mycket vill ingen ha kontakt, säger Magnus Jägerskog.

I enkäten svarar nästan sju av tio, 67 procent, att de var nyktra när de hade sin bästa sexuella upplevelse.

För att sprida kunskap om alkohol och vilken inverkan den har på sexlivet har IQ startat webbplatsen fylleligg.se för mål-

gruppen 18–25 år. Det interaktiva består av en visualisering i form av en film där två skådespelare har sex. Besökaren på sajten kan själv styra hur påverkade paret ska vara av alkohol och sedan se vad som händer.

– Vi vill få folk att ifrågasätta den romantiserade bilden och fundera mer över riskerna, som att man glömmer att skydda sig. Den som är kraftigt berusad har också svårare att uppfatta signaler från sin partner. Det är en viktig fara som ofta glöms bort, säger Magnus Jägerskog.

EVA EKEROTH

FOTO: EVA EKEROTH

Kravmärkt på Klara södra

RÖRELSE IOGT-NTO-gården i Klara i Stockholm, eller Klara södra som lokalen ofta kallas, räknas numera som certifierad av KRAV. Det innebär att maten som serveras på konferenser och liknande är ekologisk.

– Vi har kommit överens om vilka varor vi ska ha Kravmärkta till att börja med, och sedan ska vi utvidga efterhand, säger Josefine Larsson, biträdande föreståndare för IOGT-NTO-gården i Klara.

Bland de varor som är ekologiska finns kaffe, te, socker, honung och jordnötssmör. Kravmärkning- en är en del av IOGT-NTO-gårdens styrelses nya miljöpolicy.

NATHALIE C. ANDERSSON

Accent ökar på webben

RÖRELSE 2015 var ett rekordår för Accents digitala kanaler. I genomsnitt var 28 500 unika besökare i månaden inne på Accents webbtidning, en ökning med 252 procent sedan 2013.

– Det är jättekul. Vi har satsat mycket på att utveckla de digitala kanalerna. Det känns bra att det märks i besöksstatistiken, säger Nathalie C. Andersson, digitalredaktör på Accent.

Och satsningen fortsätter.

– Det är viktigt att profilera oss digitalt. Där når vi andra målgrupper än med papperstidningen. Det innebär att fler läser det vi skriver om, vilket är positivt både för Accent och för IOGT-NTO, säger Ulrica Ambjörn, chefredaktör på Accent.

EVA EKEROTH

Fördubblad utskrivning av smärtstillande medel i USA

Dubblad förskrivning av smärtstillande läkemedel i USA mellan 1999 och 2011 har lett till en lavinartad ökning av beroende och överdoser.

NARKOTIKA Amerikanska myndigheter oroas över det snabbt växande problemet med sjukdom och död orsakad av smärtstillande läkemedel som innehåller opiat- ter. På tolv år har förskrivningen av läkemedlen fördubblats. Det skriver amerikanska forskare i en artikel i Annual Reviews.

De ansträngningar som hittills gjorts för att komma tillrätta med problemet har riktat in sig på att minska icke-medicinsk användning, och förbiset de problem som uppkommit av förskrivna läkemedel.

Överförskrivning av opiat- ter har lett till en kraftig ökning av opiat- beroende, vilket i sin tur lett till ökad användning av heroin och en fördubbling av antalet överdoser. Överdoser är vanligare bland äldre patienter som fått opiat- ter

förskrivna på lagligt sätt, än bland unga som använder dem icke-medicinskt. Medelålders kvinnor och äldre söker oftare vård för smärta. De har också ökat mest bland de patienter som söker vård för opiatberoende.

Forskarna uppmanar läkare att vara mer restriktiva med förskrivning, både med tanke på patientens hälsa och för att minska riskerna för läckage, det vill säga att patienter delar med sig av förskrivna medicin till missbrukare eller andra.

EVA EKEROTH

FOTO: ISTOCK

HALLÅ DÄR!

Greta Mauricaite

... från London som är ny volontär på den europeiska nykterhetsorganisationen Active.

Hur kommer det sig att du ville bli volontär?

– Jag har tidigare varit volontär i en organisation som heter Teen Challenge i London. Vi åkte runt med en buss och delade ut mat till hemlösa och missbrukare och försökte motivera dem att komma till ett kristet rehabiliteringscenter. Jag trivdes som volontär. Att söka till Active känns som en bra fortsättning.

Vad kan du bidra med i Active?

– Jag är en skapande och kreativ person och en visionär. Jag tror att jag kan bidra med bra idéer. Det är min styrka. Jag har redan fått en del idéer.

Vad hoppas du få ut av året här?

– Det kanske låter själviskt, men främst hoppas jag lära mig att stå på egna ben, att bli vuxen och mer oberoende. Men jag vill också göra skillnad. Min största önskan är att hjälpa andra. Min dröm är att starta ett rehabiliteringscenter för misshandlade kvinnor och driva frågor om mänskliga rättigheter och kvinnors rättigheter. Jag hoppas att de kunskaper och erfarenheter jag får här ska hjälpa mig att genomföra drömmen.

Har du varit i Sverige tidigare?

– Nej, det är första gången. Jag trodde inte det skulle vara så mörkt och kallt här.

EVA EKEROTH

Johnny Mostaceros mål:

50 000 medlemmar i IOGT-NTO

Vid årsskiftet hade IOGT-NTO 30 049 medlemmar. Det tycker IOGT-NTO:s ordförande är för lite: "50 000 borde vi ha".

RÖRELSE Under inledningen av IOGT-NTO:s januarikonferens i Köping sa Johnny Mostacero att hans mål är att IOGT-NTO har 50 000 medlemmar när han slutar som ordförande. Med tanke på att IOGT-NTO nettominskade med 728 medlemmar förra året, till 30 049 medlemmar, är det ett ganska högt mål.

– När jag säger 50 000 så tänker folk kanske att jag är helt galen, men jag tror på riktigt att målet är möjligt att uppnå inom de sex år som strategiperioden sträcker sig. Vi måste våga tro att vi är en organisation som har den potentialen. Det handlar om självförtroende och självkänsla, säger Johnny Mostacero.

När IOGT-NTO värvade som mest intensivt på 00-talet hade organisationen närmare 48 000 medlemmar. Därför tror Johnny Mostacero att det mål han satt upp är möjligt att nå, även om det

handlar om 20 000 nya medlemmar och en medlemsökning på närmare 70 procent.

Och det finns distrikt som går åt rätt håll, fem av 23 distrikt nettoökade förra året. Ett av dem var Örebro som fick 17 medlemmar på självaste julafton. Mest ökade Södermanland med 143 medlemmar. Även distrikten i Östergötland, Jämtland och Halland hamnade på plus.

Målet för 2016 är att värva 4 000 nya medlemmar och att minska antalet utträden med 500.

**NATHALIE C. ANDERSSON
ULRICA AMBJÖRN**

Fakta. IOGT:s medlemmar

- 30 049 medlemmar hade IOGT-NTO vid utgången av 2015.
- 3 640 av dem var nya medlemmar som tillkommit under året.
- 725 medlemmar avled.
- 2 145 ströks för att de inte betalat medlemsavgiften.
- 1 500 begärde själva utträde.

UNF:s medlemsantal har minskat med en fjärdedel

RÖRELSE Sedan förra årsskiftet har antalet medlemmar i UNF, Ungdomens nykterhetsförbund, minskat drastiskt. I slutet av 2014 fanns 6 700 registrerade medlemmar. Ett år senare hade UNF 5 000 medlemmar – varav 3 000 betalande.

– Det är förstås bekymmersamt. Tappet beror på att UNF inte har prioriterat att värva. I stället har vi fokuserat på verksamhet. Jag ser medlemstappet som en

väckarklocka. Vi behöver så klart ha bra verksamhet, men vi behöver också nya medlemmar, säger Max Johansson, andre vice ordförande i UNF.

UNF har tagit tag i problemet och kommer att skapa förutsättningar för att få in nya medlemmar under året. Det handlar om riktade kampanjer och värvningstillfällen, bland annat på skolor. Målet är 2 500 nya medlemmar under 2016.

Max Johansson är optimistisk.

– Det målet klarar vi genom att prioritera ner annat. Men vi ska samtidigt värna om vår verksamhet som ju är ett bra sätt att få nya medlemmar och behålla dem vi redan har.

Han menar att det är viktigt att värva nya medlemmar, eftersom det är oundgängligt för att utveckla verksamheten. Nya människor ger nya perspektiv, idéer och input.

MARIA ZAITZEWSKY RUNDGREN

Kvinnor och yngre drabbas hårdast när andra dricker

En ny studie visar på stora skillnader mellan hur invånarna i olika länder upplever att de drabbas av andras drickande. Gemensamt är dock att kvinnor och yngre drabbas mest.

ALKOHOL I en ny studie jämförs vilka konsekvenser alkohol har för andra än den som dricker. I studien ingår de fem nordiska länderna och Skottland. Resultatet visar, något förvånande, att det inte är fler som upplever att de påverkas negativt i de länder där det dricks mest.

Högst andel som anser sig påverkas negativt av någon annans drickande har Finland och Island med omkring 28 procent

vardera. Lägst andel finns i Skottland där cirka 14 procent uppger att de drabbas. Däremellan kommer Norge med 24 procent, Danmark med 19 procent och Sverige med 17 procent.

Skulle ordningen följa konsumtionen skulle Skottland, Finland och Danmark ligga högst och Island, Norge och Sverige lägst.

– Det var lite oväntat. Vår hypotes var att fler skulle uppleva negativa konsekvenser av andras drickande i de länder där konsumtionen är högre, säger Erica Sundin, doktorand på Karolinska institutet och utredare på CAN, och en av forskarna bakom studien.

Någon förklaring till varför resultatet inte blev som förväntat har hon inte.

– Vi har diskuterat det väldigt mycket, men någon riktigt bra förklaring har vi inte. Vi tror att det kan handla om olika syn på alkohol, att toleransen är olika hög för vad man anser vara normalt när man dricker, säger Erica Sundin.

Mest intressant tycker hon ändå de resultat som är gemensamma för länderna är.

– Kvinnor drabbas mer än män, och yngre personer mer än äldre. Att kvinnor drabbas mest är omvänt resultat mot vilka som skadas mest av eget alkoholbruk. Det visar tydligt att om man inte tar den här typen av skador i beaktande så blir det en underrapportering av alkoholproblemen, säger Erica Sundin.

EVA EKEROTH

Fem gånger större risk att bli alkoholberoende

NARKOTIKA Den som röker cannabis löper fem gånger större risk att få alkoholproblem. Det visar ny forskning från USA. Resultatet av studien, som omfattar 27 461 vuxna personer, visar dessutom att den som redan har alkoholproblem, och även använder cannabis, i högre grad blir kvar i beroendet över tid. För alkoholberoende som inte nyttjar cannabis, är sannolikheten signifikant större att de under en treårsperiod kommer ur sitt alkoholberoende.

Studien refereras i Drug and Alcohol Dependence.

ULRICA AMBJÖRN

Fler cancerfall orsakade av alkohol

ALKOHOL Andelen cancerfall som orsakas av alkohol i världen har ökat de senaste tio åren, från 3,6 procent av alla fall 2002 till 5,5 procent tio år senare. Det visar en sammanställning som publicerats i International Journal of Cancer.

Årligen dör 770 000 personer av cancer orsakad av alkohol runt om i världen. Eftersom män dricker mer drabbas de oftare. Andelen cancerfall som kan relateras till alkohol är för män 7,2 procent medan andelen för kvinnor är 3,5 procent. Till cancerdöd bidrar alkohol i ännu något högre grad, 5,8 procent, varav 7,8 procent för män och 3,3 för kvinnor.

EVA EKEROTH

428

diagnoser kan kopplas till alkohol under graviditet.

KÄLLA: CENTRE FOR ADDICTION AND MENTAL HEALTH, KANADA.

BILDEN

Tetätt. Den 18 maj infaller Stora tedrickardagen. Alla IOGT-NTO-föreningar utmanas att bjuda in till firande i vårsolen. Läs mer på 18maj.se

KOMMENTAREN

ANDT-strategi i industrins smak

Förväntningarna på regeringens nya ANDT-strategi trissades upp när folkhälsominister Gabriel Wikström under ett seminarium i höstas sa att "ingenting är omöjligt", som svar på en fråga om alkoholreklam skulle kunna förbjudas.

Visserligen gav han inga konkreta besked, men han rev ändå ner applåder av publiken för något som uppfattades som löften om åtstramningar av alkoholreklamlagstiftningen och distanshandeln.

Många blev därför besvikna när det visade sig att den nya strategin inte innehåller några konkreta förslag på hur de sex målen ska uppnås. Svepande och övergripande formuleringar är det däremot gott om. Att sänka konsumtionen av alkohol är inget mål i strategin. Tvärtom verkar regeringen tycka att det är bra som det är.

När skrivelsen dessutom innehåller formuleringar som låter som hämtade

FOTO: PIERRE ANDERSSON

Eva Ekeröth

som en ursäkt för att inte sätta upp mål för att sänka totalkonsumtionen. Det är inte att värna om folkhälsan. Det är att gå industrins intressen.

Då hjälper det inte att konstatera att totalkonsumtionsmodellen är grunden för den svenska alkoholpolitiken och att restriktiv politik är effektiv. Vi måste få besked om hur målen ska uppnås. Om där inte finns åtgärder som skattehöjningar, begränsningar av privatinförsel, åtstramningar av alkoholreklam och stopp för märkliga företeelser som alkoholisglassar som fritt kan säljas till barn, så saknar politiken trovärdighet.

EVA EKERÖTH

Tre ordförande om nya strategin

Nu drar arbetet med IOGT-NTO:s nya sexåriga strategi igång på allvar. På agendan står att utmana alkoholnormen, erbjuda nykter gemenskap och att driva en politik för ett nyktrare samhälle.

RÖRELSE Strategin som antogs vid kongressen i Lund kommer att styra förbundets arbete de kommande sex åren. Förutom de tre prioriterade områdena ovan pekade förbundsstyrelsen också ut behovet av att utveckla nya former för engagemang. Former som kan passa medlemmar som inte deltar i den traditionella föreningsverksamheten.

Accent har frågat tre distriktsordförande vilka tankar och planer de har för att förverkliga strategin.

Eva-Britt Svensson, distriktsordförande Kronoberg:

– Vår strategi är väldigt spännande och bra, bland annat att vi ska utmana alkoholnormen. Vi måste komma ifrån att allt från skolexamen till fredagsmys ska firas med alkohol. Medlemmarna – och resten av samhället – ska märka att vi utmanar normen, vi ska våga vara kontroversiella, till exempel ifrågasätta alkoholförsäljningen vid stora idrottsarenor som arenastaden i Växjö.

Rebecca Åblad, distriktsordförande Skaraborg:

– Vi har stora utmaningar i Skaraborg, vad gäller medlemsantalet, men också med att engagera medlemmarna och föreningarna och få med dem i det gemensamma tänket. Vi har gott om nykter gemenskap, många föreningar som är socialt inriktade. Planen är att också starta en alkoholpolitisk grupp och en engagemangsgrupp. Min utmaning är att uppmuntra föreningarna att våga göra något de inte prövat tidigare, och att skapa en struktur så att det ska fungera.

IOGT-NTO-distriktet i Jämtland ingår i ett pilotprojekt för att testa olika arbetsmodeller. Jämtland ska prova att utvecklas till en distriktsförening, där alla medlemmar som bor i distriktet blir medlemmar i distriktsföreningen och därmed ombud på årsmötet.

Björn Karlsson, distriktsordförande Jämtland:

– Vi måste få mer fart, men vi vet ännu inte

Eva-Britt Svensson.

FOTO: ULRICA AMBJÖRN

Rebecca Åblad.

FOTO: ULRICA AMBJÖRN

Björn Karlsson.

FOTO: ULRICA AMBJÖRN

riktigt hur det ska se ut i verkligheten, och i styrelsen är vi inte helt eniga om detaljerna. Flera föreningar i distriktet funderar på att lägga ned sin verksamhet, men medlemmarna vill inte lämna rörelsen. Vi vill kunna välkomna dem till distriktsföreningens arrangemang, och funderar på hur det kommer att påverka demokratin.

ULRICA AMBJÖRN

NBV är det studieförbund som växer allra mest

NBV är det studieförbund som växer mest i Sverige, och är nu i samma storlek som Medborgarskolan och Sensus.

RÖRELSE Både vad gäller kulturarrangemang och annan folkbildning sticker NBV, Nykterhetsrörelsens bildningsverksamhet, ut rejält. Det visar en sammanställning av 2015 års folkbildningsarbete. När det handlar om kulturarrangemang ökar NBV med 14,7 procent och genomför mer än 27 000 arrangemang – att jämföra med totalen för alla studieförbunden som ökar med 0,8 procent, avseende kulturarrangemang.

Inräknat samtliga arrangemang ökade NBV med 13,7 procent – och 1,2 miljoner studietimmar. Övriga studieförbund ökade 1,4 procent.

– Det är riktigt imponerande att NBV, som ett litet studieförbund, når nästan en miljon deltagare i kulturarrangemangen, säger Åke Marcusson, rektor på NBV.

NBV ökar även vad gäller unika deltagare; alltså när man räknar varje individ en gång, oavsett hur många cirklar man deltar i. De tio studieförbunden redovisar tillsam-

– Jag är väldigt glad över resultatet, säger NBV:s rektor Åke Marcusson, rektor på NBV.

mans en nedgång med 1,8 procent, medan NBV redovisar en ökning med 5,2 procent. När det gäller annan folkbildning än kulturarrangemang sticker NBV iväg med en ökning på 47,5 procent.

– Jag är väldigt glad över framgångarna och djupt imponerad av allt det arbete som gjorts i avdelningarna för att nå det här resultatet, säger Åke Marcusson, som är särskilt nöjd med att NBV kan redovisa en ökning på antalet unika deltagare, när de flesta andra minskar.

Av NBV:s deltagare svarar IOGT-NTO rörelsen för cirka 8,8 procent.

– En viktig slutsats är att NBV uppfyller sitt uppdrag att vara en frontorganisation för nykterhetsrörelsen i sin helhet. Vi når betydande grupper och individer långt utanför medlemsleden. Deltagarundersökningarna från tidigare år visar dessutom att våra deltagare är väldigt nöjda med verksamheten. NBV förstärker medlemsorganisationernas varumärken.

MARIA ZAITZEWSKY RUNDGREN

Inget samröre med SD

RÖRELSE IOGT-NTO säger nej till allt samarbete med Sverigedemokraterna. Det beslutade förbundsstyrelsen vid sitt januarimöte.

– I sak har ingen egentlig förändring skett, vi har bara förtydligat tidigare beslut. Innebörden är att vi inte bjuder in Sverigedemokraterna till arrangemang som exempelvis drogkampen och vi tackar nej till eventuella inbjudningar från dem, säger IOGT-NTO:s förbundsordförande Johnny Mostacero.

Vid tillfällen då till exempel ett helt riksdagsutskott inbjuds till en aktivitet är däremot alla ledamöter välkomna.

ULRICA AMBJÖRN

FOTO: ISTOCK

E-cigaretter påverkar körförmågan

ALKOHOL En ny amerikansk studie visar att e-cigaretter med hög alkoholhalt påverkar förmågan att köra bil. I e-cigaretter finns nikotin i en vätska som förångas. När ångan andas in får man i sig nikotin. Vätskan består av alkohol och andra kemikalier. I den nya studien visar forskarna att försökspersoner som använde e-cigaretter med hög alkoholhalt, 23,5 procent, presterade sämre vid bilkörning.

Enligt forskarna kan alkoholen i e-cigaretter också bidra till att förstärka de beroendeframkallande egenskaperna hos både alkohol och nikotin.

Studien är publicerad i tidskriften Drug and Alcohol Dependence.

EVA EKEROTH

Hälften av befolkningen känner till kampanjen Vit Jul

Var femte som hört talas om Vit jul säger att de drack mindre alkohol under julen till följd av kampanjen.

RÖRELSE För första gången sedan kampanjen Vit Jul startades 2007, har en utvärdering av allmänhetens kännedom om kampanjen gjorts.

Den visar att 48 procent av svenska folket känner till kampanjen. Av dem som känner

till den uppger 20 procent att de själva drack mindre under julhelgen tack vare kampanjen. Dessutom säger sig ytterligare 17 procent ha reflekterat mer över sin egen och andras alkoholkonsumtion.

IOGT-NTO:s ordförande, Johnny Mostacero är mycket nöjd.

– Det är fantastiskt att få det här kvittot på att vårt arbete ger resultat. Julen är barnens högtid och att så många säger sig ha druckit

mindre tack vare kampanjen ger oss kraft. Det visar att det går att utmana alkohollagen. Och det kommer vi att fortsätta göra, säger han i ett pressmeddelande.

Undersökningen är genomförd av marknadsundersökningsföretaget Yougov. Under perioden 28 december 2015–4 januari 2016 har sammanlagt 1 067 intervjuer genomförts med män och kvinnor 18–74 år i Sverige.

EVA EKEROTH

Våra Gårdar får extra pengar till ungdomssatsning

IRÖRELSE Nu är det klart att Filminstitutet tilldelar Våra Gårdar 400 000 kronor extra för en tvåårig satsning på att få unga till nykterhetsrörelsens biografier. Sammanlagt har nu Våra Gårdar en miljon kronor att satsa på biografverksamhet.

– Det är glädjande att Filminstitutet har sett att vi har ett nytänk kring detta. Extrapengarna gör att vi nu kommer att kunna förverkliga de idéer vi har haft kring hur vi ska få fler unga till våra biografier, säger Lars Gillegård, biografkonsulent på Våra Gårdar.

Än så länge är planerna i sin linda, men Lars Gillegård kan ändå avslöja att tanken är att få unga att se biografen som en spännande mötesplats – som inte bara måste handla om filmvisning.

– Vi vill få unga att upptäcka biograferna, locka dem bort från de virtuella mötesplatserna och få dem att mötas fysiskt i stället, genom att till exempel låta de unga själva få välja film eller ge dem möjlighet att göra film som sedan visas på stor duk. Tekniken och lokalerna finns, säger Lars Gillegård.

Projektet är tvåårigt, men förhoppningen är att det ska förlängas och permanentas.

MARIA ZAITZEWSKY RUNDGREN

Alkohol klassas som en första gradens cancerogen.”

Professor Ian Gilmore, leverexpert och tidigare ordförande för the Royal College of Physicians, apropå att gränserna för riskkonsumtion sänktes i Storbritannien.

FOTO: ISTOCK

Alkoholindustrin flyttar gärna ansvaret från alkoholen och reklamen till konsumenten.

Alkoholindustrins falska argument

Alkoholindustrin använder falska argument för att hindra reglering av alkoholreklam, och siktar in sig på riskkonsumenter för att öka vinsten.

ALKOHOL Alkoholindustrin försäkrar att de inte vänder sig till barn i sin marknadsföring, men en ny studie, publicerad i januarinumret av tidskriften Addiction, visar på starka bevis för motsatsen. Det skriver The Irish Examiner.

I studien visas också att industrin gärna flyttar ansvaret från alkoholen och reklamen till konsumenten.

Enligt studien argumenterar industrin mot lagstiftning för alkoholreklam med argumenten att det blir mer effektivt om producenterna kommer överens om gemensamma etiska regler för marknadsföringen.

Frivilliga överenskommelser har, enligt studien, använts som ett led i att minska det politiska trycket på reglering i Storbritannien, Irland och Nederländerna.

Industrin använder också argumenten att breda åtgärder som skatter och reklamrestriktioner gör att måttlighetskonsumenter

straffas för att ett fåtal har problem med alkohol.

I rapporten listas ett antal argument som industrin använder och som forskarna slagit fast inte stämmer:

1. Att självreglering fungerar bra.
2. Att industrin endast riktar sig till personer över åldersgränsen.
3. Att industrin tar ansvar.

– **Det här visar** på ett avgörande sätt att alkoholindustrins argument mot folkhälsopolitiken inte stöds av några bevis. Snarare försöker de förvränga bevis, argumentera för ineffektiva modeller och skylla vår enorma börda av alkoholskador på ansvarslösa konsumenter, säger Conor Cullen från Alcohol Action Ireland, till The Irish Examiner.

I en annan ny rapport beskriver den australienska organisationen Foundation for Alcohol Research and Education hur

alkoholindustrin riktar in sig på riskkonsumenter för att öka sin vinst. Det uppger tidningen The Guardian.

Enligt rapporten dricker 3,8 miljoner australiensare mer än dubbelt så mycket alkohol som rekommenderas. Det är dessa konsumenter som alkoholindustrin riktar sig till. De benämns som "superkonsument" och står för 74,2 procent av den årliga alkoholkonsumtionen varje år, trots att den gruppen konsumenter bara utgör 20 procent av den australienska befolkningen från 14 år och uppåt.

Resultaten stämmer överens med internationella och australienska studier, enligt forskaren Mike Daube.

– Det finns överväldigande bevis för att stödja en alkoholskattereform så väl som en effektiv kontroll av alkoholreklam. Alkoholindustrin borde inte få hindra åtgärder som kan göra så mycket för att förhindra skada, säger Mike Daube, professor i folkhälsa vid Curtin University i västra Australien, till The Guardian.

EVA EKEROTH

Sommarjobb på Skansen?

Nu har du som har koll på nykterhetsrörelsen och gillar att prata med folk chans att jobba på Ordenshuset Brofästet på Skansen i sommar. Bli en av våra museipedagoger!

På Skansen står Ordenshuset Brofästet, för att visa nykterhetsrörelsens viktiga del av samhällsutvecklingen. Museipedagogens uppgift är att sätta in Ordenshuset i det historiska sammanhanget och att på ett pedagogiskt sätt förmedla kunskap till våra gäster.

Läs mer om jobbet på

www.iogt.se/skansensommar

Ansök senast 13 mars!

Foto: Marie Andersson

Studiebesök i Bryssel

Vill du IOGT-NTO-medlem följa med till Bryssel den 26–28 april 2016 och få möjlighet att träffa politiker, organisationer och andra aktörer som arbetar med alkoholfrågan inom EU?

För att kunna delta på resan behöver du först närvara på fyra träffar i en nätbaserad studiecirkel som handlar om EU och alkoholpolitik.

Är du intresserad? Ansök via mejl till irma.kilim@iogt.se, berätta varför du vill delta, vad som intresserar dig alkoholpolitiskt och hur du har tänkt använda dina kunskaper från resan när du kommer hem.

Sista ansökningsdag: 25 mars 2016

Studiecirkeln startar i april. IOGT-NTO står för resa, boende och mat i samband med Brysselresan. Flera av passen kan hållas på engelska.

► **För frågor/ansökan:** Irma Kilim, politisk sekreterare EU-frågor
irma.kilim@iogt.se, 0733-72 62 30

STARK ALKOHOLNORM BLAND NORMBRYTARE

**Minoritetsstress, mötesplatser
med mycket alkohol och färre**

som blir föräldrar. Det är några av
förklaringarna till att hbtq-personer
dricker mer än genomsnittssvensken.

TEXT **EVA EKEROTH**

"Många skäms för att be om alkoholfritt."

JENS JONSSON BARTENDER PÅ SIDE TRACK

Över en oansenlig dörr vid sidan av puben Half Way inn vid Mariatorget, på Södermalm i Stockholm, vajar en regnbågsflagga. Det är entrén till gaybaren Side Track; Stockholms äldsta enligt bartendern Jens Jonsson som arbetat där i drygt tre år.

– Hit kommer många stammar, det här är deras vardagsrum. Vi är inte så trendiga, det här är ett familjärt ställe med blandad publik: killar, tjejer och transpersoner, säger han.

Även om Side Track inte är något typiskt festställe – här finns till exempel inget dansgolv, golvytan är till stor del täckt av bord eftersom baren även serverar mat från pubens restaurang – så har alkohol en framträdande roll.

– De som kommer hit kommer för att umgås med andra. Alkohol fyller en social funktion, annars skulle de gå på kafé i stället. Med alkohol blir det lite festligare stämning och lite mer avslappnat, även om jag kan tänka mig att om man har ett stamfik, där man känner många, så blir det antagligen samma sak där. Men på en bar är publiken mer vuxen jämfört med på ett kafé, säger han.

Att alkohol tar stor plats i hbtq-samhället tror Jens Jonsson delvis påverkas av att färre skaffar barn.

– Eftersom det inte är lika många som får barn och bildar en traditionell familj kan man vara evig tonåring. Många har ett socialt umgänge som gör det möjligt att festa mycket och ofta.

Att homo- och bisexuella personer har mer riskabla alkoholvanor än heterosexuella har framkommit i flera undersökningar. Det gäller särskilt kvinnorna. Även narkotika och icke receptförskrivna läkemedel används i större utsträckning av homo- och bisexuella, samt av transpersoner.

Minoritetsstress nämns ofta som en förklaring till den högre alkoholkonsumtionen, men Jens Jonsson tror inte att det är huvudorsaken.

– Det har säkert betydelse, men när jag först hörde om undersökningarna som visar att hbtq-personer dricker mer än andra tänkte jag: "Är det verkligen så hemskt att vara homo- eller bisexuell att man måste dricka så mycket?". Nu har jag börjat tro att det är tvärtom. Det är för att man festar så mycket och är ute och träffar folk och har kul som det blir för mycket, säger han.

Många dricker av slentrian tror Jens Jonsson.

– Det kanske är lite stereotyp, men i en traditionell bögmiljö har flärd och lyx ofta varit en grej. Då ska det gärna serveras champagne. Det är en hyllning till dekadensen – sorgfritt och ungdomligt, säger han.

Att alkoholenormen är stark märker han tydligt.

– Många skäms för att be om alkoholfritt. Många tänker nog också att de vill göra rätt för sig. De frågar vad ett glas vatten kostar, men jag bjuder gärna på vatten. Som bartender blir jag glad om gästerna dricker vatten. Det visar att de

FOTO: NATHALIE C. ANDERSSON

har lite koll och mår bra. Då kan de stanna längre i stället och det blir en trevligare arbetsmiljö för mig, säger han.

Jens Jonsson tycker att kvinnor är bättre än män på att välja alkoholfritt.

– Bland våra gäster är det vanligare att kvinnor inte dricker. Dels att de inte dricker alls, dels att de väljer att inte dricka just i kväll.

I sitt jobb som bartender och servitör finns det en del han kan göra för att hjälpa gästerna att hålla nere konsumtionen.

– Man får inte servera någon som är berusad. Det är nog det svåraste i det här jobbet, att neka någon som man serverat

tidigare under kvällen. Då får man förklara att det är dags att ta ett glas vatten i stället eller kanske gå hem och lägga sig, säger Jens Jonsson.

Viktigast tycker han ändå är ett bra utbud av alkoholfritt.

– Ibland när gästerna frågar vad som passar att dricka till maten säger jag Ginger ale eller något annat alkoholfritt. Då blir de förvånade. Annars är det viktigaste att ha ett bra alkoholfritt sortiment. Vi har minst tre sorters öl, drinkar, läsk och mineralvatten. Sedan kan man gärna ställa fram ett glas vatten till gästen, särskilt om de beställt starksprit. Det är ju vanligt att man gör vid matservering, men inte så vanligt i barer. ■

Fakta. Ordlista

Hbtq: En förkortning för homo-, bisexuella, transpersoner och queera.

Homosexuell: Person som kan attraheras av personer av samma kön.

Bisexuell: Person som kan attraheras av personer oavsett kön.

Transperson: Samlingsbegrepp för personer vars könsidentitet och/eller könsuttryck, tidvis eller alltid, skiljer sig från normen för det kön som registrerades för dem vid födseln.

Transvestit: Person som använder ett annat köns könsuttryck, som till exempel kläder, mer eller mindre ofta.

Transsexuell: Person som har ett annat mentalt kön än sitt biologiska och juridiska kön (om inte könskorrigering skett).

Queer: Ett begrepp som grundar sig i kritik mot idéer om normalitet i fråga om kön och sexualitet och hur vi placeras i olika kategorier. Med andra ord ett ifrågasättande av dominerande idéer om hur människor ska leva i sexuella och andra relationer, hur vi ska bilda familj, uttrycka kön och så vidare. Att vara queer kan innebära en önskan att inte behöva definiera sitt kön eller sin sexuella läggning, medan en del använder queer som ett sätt att beskriva sin könsidentitet eller sin sexualitet.

SUZANN LARSDOTTER RFSU

Suzann Larsdotter, sakkunnig på RFSU, Riksförbundet för sexuell upplysning, har skrivit rapporten *Alkohol spelar roll – en studie i hbt-kvinnors alkoholbruk* när hon tidigare arbetade på RFSU, Riksförbundet för homosexuellas, bisexuellas, transpersoners och queeras rättigheter.

Hon anser att orsakerna till den riskabla användningen av alkohol och andra droger är flera, men att minoritetsstress är en viktig faktor.

– Särskilt på mindre orter blir man gärna sedd som en avvikare. Kvinnor som har sex med kvinnor blir ofta trakasserade och får närgångna frågor. De måste hela tiden förhålla sig till att heterosexuella män tar sig friheter mot dem, säger Suzann Larsdotter.

En annan faktor är att alkohol gör att man vågar mer.

– Många tycker att alkohol underlättar när man ska flirta och ragga. Ett annat problem är att de traditionella mötesplatserna för homo- och bisexuella har varit präglade av alkohol. Det har främst handlat om klubbar och restauranger, och där är alkohol en viktig del av miljön.

Alkoholnormen är stark i samhället och ännu starkare bland grupper som är mycket ute i bar- och restaurangmiljöer.

– Jag var inte så medveten om alkoholnormen tidigare, men nu har jag insett att den har varit oerhört stark i hbtq-världen. Det börjar sakta ändra sig genom att vi börjat prata om normen. Är det något som RFSU och hbtq-gruppen kan så är det normkritik. Det utanförskap som kommer med normbrott är de väl förtrogna med, säger hon.

Hon berättar om en speciell dryckeskultur bland lesbiska och bisexuella kvinnor.

– Man dricker inte gärna feminint kodade drycker. Det är ett sätt att manifestera sin identitet att välja mer maskulina drycker som whiskey och öl. Vin går också bra, men färgglada paraplydrinkar är för fjolligt. Det kan då hellre män på gayklubb välja. Valet av alkoholsort förstärker vem jag vill vara, säger hon.

I intervjuerna hon gjorde för arbetet med rapporten framkom tydligt hur man många gånger försvårar för den som vill bryta alkoholnormen.

– Den som inte vill ha alkohol får inget fint glas. Ofta finns bara vatten som alternativ. Förutom att det är tråkigt är det också väldigt synligt. Den som inte dricker måste ständigt ”komma ut”.

Hon säger att normkritiken är nyckeln till förändring.

– En ökad medvetenhet är nyckeln. För det krävs ett medvetet normkritiskt arbete. För många är det ett uppvaknande, säger hon.

En annan åtgärd hon tycker är viktig är att det skapas alkoholfria miljöer och att det satsas på bättre alkoholfria alternativ.

– Vi var ute och provade alkoholfria drinkar på gayställen. Kvaliteten var undermålig. Alkoholfritt vin fanns inte alls. Det måste finnas alternativ som gör att man kan smälta in om man vill, säger hon.

När hon gjorde intervjuerna för rapporten fick hon höra flera historier om jobbiga situationer för den som inte vill dricka alkohol.

– En intervjuperson hade varit på ett releaseparty där alla dringar innehöll alkohol. När personen frågade efter alternativ så fanns det bara kranvatten, när de kom med vattnet så hade de glömt att ta med sig ett glas. Personen fick verkligen känna att den var till besvär. En annan hade varit på hummerfest och serverats läsk i ett vanligt dricksglas, berättar hon. ■

FOTO: RFSU

"Den som inte dricker
måste ständigt 'komma ut'."

"För hbtq-personer krävs att man har så stor kontroll jämnt."

FOTO: NATHALIE C. ANDERSSON

EMELIE MIRE ÅSELL UNF

Emelie Mire Åsell, politisk sekreterare på UNF, Ungdomens nykterhetsförbund, sitter i RFSL:s styrelse och har varit aktiv i hbtq-rörelsen i mer än tio år. I UNF blev hen medlem i augusti, i samband med anställningen.

– Men jag hade redan ett starkt engagemang i frågan. Jag var tidigare ordförande för RFSL Ungdom. Där är alla evenemang alkoholfria och under min tid skruvade vi åt reglerna ytterligare och blev till exempel tydligare med vad som gäller i andra sammanhang när man representerar RFSL Ungdom, säger hen.

Emelie Mire Åsell har inte upplevt att det är svårt att vara nykter i hbtq-sammanhang.

– Men jag är inte ute och festar så mycket. Jag ägnar mig mer åt den politiska sidan och så umgås jag mest i queer-kretsar, där det finns många som har funderat över normer och hur de bidrar till att förminska människor. Där finns en förståelse för normbrytande beteende.

Det betyder dock inte att det är alkoholfritt.

– Nej, alkoholen är väldigt närvarande, men för mig är det inget problem att folk

dricker runt omkring mig. Jag har svårare för när alkohol förekommer i organiserade hbtq-sammanhang, särskilt när man vet hur problemen i vår grupp ser ut, säger hen.

Även narkotika förekommer, särskilt bland män som har sex med män. Skälet till det tror hen kan vara historiskt.

– På den tiden då homosexualitet inte var socialt accepterat kunde ändå kvinnor ses hemma hos varandra, eller bo tillsammans, medan män var hänvisade till det offentliga rummet. Ofta handlade det om skumma ställen som mörka parker och offentliga toaletter. Platser där också narkotikaförsäljning sker.

Ett hinder för att åstadkomma förändring anser Emelie Mire Åsell vara de alkoholbetonade mötesplatserna samt att alkoholnormen är så stark.

– Alkohol är något som folk tenderar att lägga mycket pengar på. Att servera alko-

hol blir en möjlighet för hbtq-samhället att finansiera egna mötesplatser, säger hen.

En alkoholtät mötesplats är Pride-festivaler.

– Hela Pride är en alternativ verklighet och ett firande. Alla andra dagar på året är hbtq-personer ganska osynliga och mycket fokus ligger på tråkiga saker som utanförskap och dåligt bemötande, men under Pride är det fest. Pride och andra fester är nästan som heliga platser för vissa. Ifrågasätter man något i konceptet blir det snabbt motstånd.

Att alkoholen har en så stark ställning vid fester i hbtq-sammanhang tror Emelie Mire Åsell har med minoritetsstressen att göra.

– För hbtq-personer krävs att man har så stor kontroll jämnt. Man måste tänka på vad man säger när, vilka uttryck man använder och vilka diskussioner man orkar ta. Då kan man kanske förstå att man vill släppa loss när man är i ett tryggt sammanhang. Och för många betyder släppa loss och slappna av att de ska dricka alkohol.

Emelie Mire Åsell tycker sig ändå se en förändring till det bättre.

– Utbudet av alkoholfria drycker har blivit bättre. Det har nog att göra med det allmänna uppsvinget för den typen av drycker.

Och numera finns ett alkoholfritt område för ungdomar på Stockholm Pride, säger hen.

Att situationen förbättras är en iakttagelse som stämmer överens med Folkhälsomyndighetens rapport. Där framgår att andelen riskkonsumenter bland homo- och bisexuella minskar, vilket den inte gör bland heterosexuella. ■

"Många transpersoner känner en press ..."

FOTO: EVA EKERÖTH

ALFIE MARTIN FPES

Alfie Martins, ordförande för transföreningen FPES, Full Person Expression Sweden, tror inte att transpersoner är överrepresenterade när det gäller alkoholkonsumtion.

– Visst dricks det alkohol, men inte mer än i andra befolkningsgrupper. Tvärtom känner många transpersoner en press på sig att uppträda korrekt vilket snarare bidrar till att man dricker mindre, säger hon.

Däremot är Alfie Martins orolig för unga transpersoner.

– Min känsla är att våra ungdomar är högre belastade, men då är det framför allt narkotika jag tänker på, säger hon.

Den uppfattningen stämmer överens med Folkhälsomyndighetens bild av situationen:

"Alkoholvanorna bland transpersonerna i enkäten skiljer sig inte nämnvärt från alkoholvanor i befolkningen i sin helhet. Dock har nästan en tiondel svarat att de har använt droger under de senaste sex månaderna, vilket var vanligare bland de yngre åldersgrupperna. De vanligaste drogerna var cannabis följt av amfetamin, andra ospecificerade droger, kokain, ecstasy och poppers." **

Enligt Alfie Martins förekommer diagnoserna ADHD och Asperger i högre utsträckning bland transpersoner.

– Det är diagnoser där narkotika redan är överrepresenterat. I kombination med utsattheten som det innebär att vara transperson är det inte svårt att förstå att risken är stor, säger Alfie Martins.

Alfie Martins känner inte heller igen problemen med mötesplatser.

– Vi går till samma ställen som heterosexuella. De som är öppna går dit som den de vill vara. Trans har inget med kön eller sexuell läggning att göra. Jag definierar mig själv som heterosexuell, men i gruppen finns förstås också homosexuella, säger Alfie Martins som fötts som man, men numera definierar sig som kvinna.

Transföreningens sammankomster är alkoholfria och föreningen har som policy att aldrig bjuda på alkohol.

– Vi ska inte främja alkoholkonsumtion och de bidrag vi får av staten för vår verksamhet ska inte heller användas till alkohol. Det är något som medlemmarna har mottagit väldigt positivt, säger Alfie Martins.

Frågan har dock varit uppe till diskussion.

– Föreningen fyller 50 år och vi ska ha en jubileumsfest i november. Då har vi diskuterat om vi skulle frågå principen och servera ett glas vin, men det har blivit nej. Vi har inte alkoholförbud, men den som vill dricka alkohol när vi har fest får beställa och betala själv, säger hon.

Trots att inte alkoholproblemen verkar vara överrepresenterade i gruppen är den psykiska ohälsan stor.

– Hälften av alla unga transpersoner har funderat på att begå självmord. Mår man så dåligt är nog inte steget långt till alkohol eller andra droger. Det är en del av självskadebeteende, säger Alfie Martins.

Hon efterlyser en utökad skolhälsovård för att fånga upp ungdomarna.

– Ofta är de här ungdomarna inte ens medvetna om vem de är. De behöver bli lotsade till utredning eller bara få prata av sig. För transsexuella barn är det en fördel att få komma till utredningsteamet på Astrid Lindgrens sjukhus så tidigt som möjligt i puberteten, säger hon. ■

*** Källa: Folkhälsomyndighetens rapport, Utvecklingen av hälsan och hälsans bestämningssfaktorer bland hbt-personer, 2015.*

CHRISTIAN ANTONI MÖLLEROP RFSL

Enligt Christian Antoni Möllerop, vice ordförande i RFSL, Riksförbundet för homosexuella, bisexuella, transpersoner och queeras rättigheter, är organisationen medveten om problemet och vill gärna göra mer.

– Vi har sökt bidrag från Folkhälsomyndigheten för förebyggande arbete vid flera tillfällen men alltid fått avslag. De ser oss inte som en aktör på området, säger han.

Christian Antoni Möllerop skulle önska att RFSL fick medel för att jobba med alkohol- och drogprevention.

– RFSL Stockholm har lanserat en hemsida, alkoholsmart.se, men på förbundet får vi inte bidrag till något annat än HIV-prevention. Vi försöker få Folkhälsomyndigheten att ta med oss bland de grupper som får del av insatser och har pekat på behovet av riktade insatser. Det är oerhört frustrerande, faktiskt, säger han.

Han jämför med övriga världen.

– Där ses HIV i ett större hälsosammanhang. Så skulle vi också vilja jobba.

Alkohol har betydelse för HIV-spridningen.

– Den som använder alkohol och droger blir mer omdömeslös och utsätter sig för större risker. Det är inget nytt, men ändå är det ingen som axlar ansvaret. Men det är Folkhälsomyndigheten och Gabriel Wikström som måste göra prioriteringen, säger Christian Antoni Möllerop.

Att inget händer ser han som en politisk fråga.

– Svensk hälsopolitik är präglad av lokalt självstyre. Det är oklart vilka nationella styrdokument som gäller. Det finns elva folkhälsomål, men det är upp till varje landsting och kommun att avgöra om de vill anta de nationella målen eller om de vill formulera egna. Från regering-

ens sida har man försökt styra med ”soft power”, genom att sprida goda exempel.

I praktiken anser Christian Antoni Möllerop att hbtq-gruppen osynliggörs.

– Våra frågor försvinner bland frågor om hur man ska få ut fler att promenera. Den HIV-prevention som ges har också ett språk som riktar sig till 19-åriga heterosexuella killar och passar dåligt för män som har sex med män. Inom psykisk ohälsa och

folkhälsa måste man bli duktigare på att målgruppsanpassa budskapet. Att göra det kräver riktade insatser, säger han. ■

**Anmärkning: Siffrorna i artiklarna kommer från en undersökning bland hbtb-personer som lever i Stockholm publicerad i rapporten: Det är hårt att leva la dolce vita. Rapport 45, 2011, STAD, Stockholm förebygger alkohol- och drogproblem.*

11

procent har använt receptbelagda preparat utan läkares ordination, jämfört med 6 procent av hela befolkningen.*

"Vi får inte bidrag till något annat än HIV-prevention."

VARUMÄRKESARBETE SKA ÖKA SYNLIHETEN

85 procent av Sveriges befolkning känner till IOGT-NTO. Men betydligt färre tycker att den verksamhet som bedrivs är viktig. Ett intensifierat varumärkesarbete ska göra IOGT-NTO både tydligare och synligare.

TEXT **ULRICA AMBJÖRN** ILLUSTRATION **BJÖRN ÖBERG**

Majoriteten av svenska folket känner till IOGT-NTO – endast 15 procent har aldrig hört talas om organisationen – men betydligt färre, 44 procent, anser att den verksamhet som bedrivs är viktig.

Det visar Ipsos undersökning *Organisationsindex 2015*. Undersökningen är en del i det långsiktiga varumärkesarbete som IOGT-NTO inlett, och som innebär att mätningar av allmänhetens syn på organisationen kommer att göras återkommande. Linda Engström, kommunikations- och påverkanschef i IOGT-NTO, är delvis överraskad av resultatet.

– Det är glädjande att så många känner till oss, men jag trodde att fler skulle uppfatta vårt viktiga arbete. Vi har en fantastisk verksamhet, men tydligen är det inte tillräckligt många som vet om det, säger hon.

Undersökningen visar också att det finns en del kunskapsluckor. Nio av tio av de som känner till IOGT-NTO har visserligen koll på att organisationen ägnar sig åt alkoholpolitik, erbjuder alkoholfria mötesplatser och påverkar alkohollagen. Men många tror sig också veta att förbundet ägnar sig åt skolinformation, teaterverksamhet och försäljning av alkoholfria produkter. Och att IOGT-NTO bedriver ett

FOTO: MALIN HULSMANN

Fakta. Undersökningen

Ipsos Organisationsindex har sedan 1989 mätt svenska folkets kännedom och attityder till ideella organisationer och intresseorganisationer.

Under våren 2015 genomfördes 1 411 intervjuer via elektroniska enkäter (webbpanel) i 23 organisationer. Målgruppen var allmänheten i åldrarna 16–75 år.

omfattande internationellt arbete visar sig vara tämligen okänt bland allmänheten.

– Det som kommer längst ned på listan över vad allmänheten tror att vi arbetar

med är biståndsarbete. Det är ett område där IOGT-NTO gör en stor och viktig insats, och jag vill att det ska flytta upp rejält i människors medvetande, säger Linda Engström.

Linda Engström konstaterar att konkurrensen om människors tid och uppmärksamhet hela tiden ökar. De stora insamlingsorganisationerna, som Röda Korset och Läkare Utan Gränser, arbetar med akuta frågor om liv och död i sin dagliga verksamhet, ofta i dramatiska sammanhang som får mycket uppmärksamhet i media. IOGT-NTO arbetar snarare med de lågintensiva liv- och dödfrågorna, vilket ger avtryck i undersökningen.

Medan kännedomen om IOGT-NTO ligger i nivå med genomsnittet för de organisationer som ingår i undersökningen, ligger värdet för hur viktig man anser IOGT-NTO:s verksamhet vara klart under genomsnittet (44 procent mot 58 procent).

– För oss är problemen förknippade med alkohol och andra droger så tydliga, det handlar både om förväntad livslängd, men också om livskvalitet. Så för oss är det självklart att IOGT-NTO behövs i samhället och att vårt arbete spelar roll. Men vi måste uppenbarligen gång på gång påminna om problemen och varför vi behövs, säger Linda Engström.

Av de 85 procent som känner till IOGT-NTO har en av tre, 32 procent, en positiv uppfattning. 11 procent har en negativ uppfattning, och 57 procent är varken positiva eller negativa.

– Det är okej att människor har en negativ uppfattning om oss om det innebär att fler också är positiva. Att de är neutrala och likgiltiga, en grå massa, är

ett problem. Då är vår roll otydlig, säger Linda Engström.

För att bli tydligare krävs att organisationen, och varje enskild medlem, pratar mycket mer om alkoholfrågan säger hon.

– Vi måste ut ur garderoben. Vi ska utmana mer, inte provocera för mycket, men inte heller vara mjäkiga. Vi ska inte vara rädda för att vara obekväma och säga ifrån.

Att utmana och sticka ut på ett öppet och nyanserat sätt beskriver Linda Engström som en delikat uppgift och en balansgång.

"Vi måste ut ur garderoben."

– Vi är ju så övertygade om att vi har rätt. Och det som hämmar oss mest är rädslan att uppfattas som moralpredikanter.

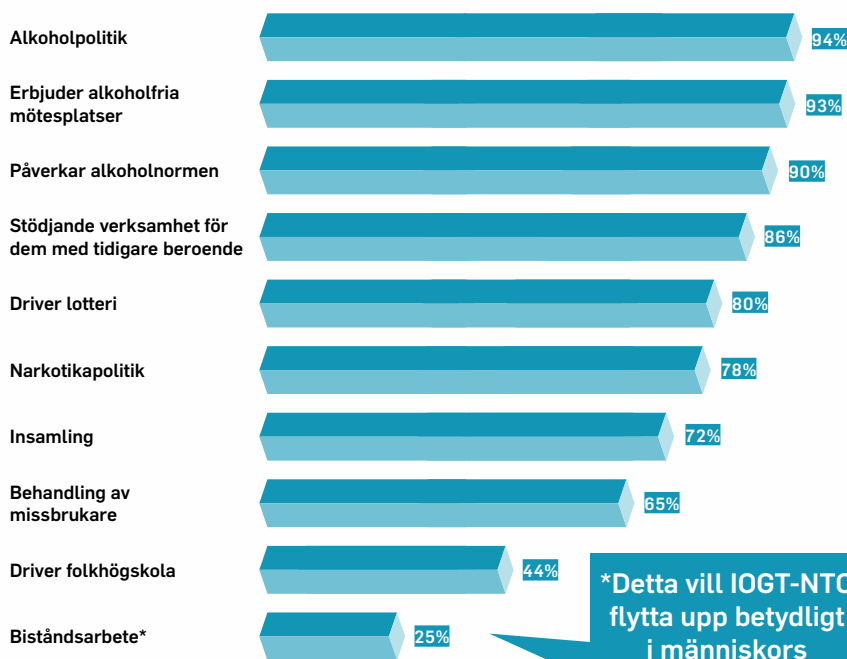
Att bli tydligare är viktigt, men också att öka synligheten.

– Våra lokaler och vår verksamhet måste synas mer, och då är det lokala arbetet väldigt viktigt, säger Linda Engström, och lyfter fram kraften i det personliga mötet.

– Vi har 30 000 medlemmar – det är där kraften finns. Om jag får välja en enda kanal önskar jag att människor ska ha en personlig upplevelse av att möta IOGT-NTO. Man ska ha träffat och talat med en medlem, säger hon.

När det gäller till exempel framtidsinriktning och handlingskraft hamnade

Fakta. Detta förknippar allmänheten IOGT-NTO med:

KÄLLA: ORGANISATIONSINDEX 2015, IPSOS.

Fakta. IOGT-NTO:s varumärkesplattform

I maj 2015 antog IOGT-NTO:s förbundsstyrelse en varumärkesplattform. Tillsammans med förbundets kommunikationsstrategi ska den bidra till att uppnå den sexåriga strategin som kongressen beslutat om.

Varumärket utgår från IOGT-NTO:s vision om en värld där alkohol och andra droger inte hindrar människor att leva ett fritt och rikt liv, och ska tydliggöra organisationens uppdrag att göra samhället nyktrare, utmana alkohollagen, påverka alkoholpolitiken, och erbjuda nykter gemenskap. I varumärkesplattformen beskrivs det som kallas organisationens själ i termer av vilka personlighetsdrag IOGT-NTO ska ha:

IOGT-NTO är en folkrörelse och därmed bred och mångsidig i sin natur. I det offent-

liga rummet är vi samhällsengagerade och gillar att argumentera och föra fram våra ståndpunkter. I sociala sammanhang är vi medvetna människor och inom vår verksamhet är vi medmänskliga kamrater som stöttar varandra och skapar möjligheter för människor att utvecklas.

Här beskrivs också IOGT-NTO:s roll som folkrörelse i civilsamhället, samt det löfte som organisationen garanterar medlemmarna att aldrig göra avkall på: Tillsammans utmanar vi alkohollagen.

Tre kärnvärden ska ge stöd att "göra rätt saker på rätt sätt" och färga allt som IOGT-NTO kommunicerar, gör och beslutar. Dessa kärnvärden är att vara engagerande, kunniga och utmanande. ■

"Förtroende är a och o för att kunna få igenom politiska förslag."

IOGT-NTO längre ned på skalan än vad Linda Engström hade önskat.

– Där vill vi ha högre värden. När det gäller flyktingfrågan har vi verkligen visat på handlingskraft, och historiskt sett har vi varit betydligt mer handlingskraftiga. Våra medlemmar har limmat ihop systembölans dörrar och hållt ut mellanölen offentligt. Vi kan göra mer, men eftersom vi är en demokratisk organisation följer en viss trögrörlighet. Därför kommer vi aldrig att ses som lika handlingskraftiga som Greenpeace eller Amnesty. Det ska vi inte heller, säger hon.

I undersökningen mättes också allmänhetens förtroende för IOGT-NTO. Ungefär en av tre, 27 procent, säger sig ha förtroende för organisationen. För lågt, enligt Linda Engström.

– Förtroende är a och o för att kunna få igenom politiska förslag, för att kunna samla in pengar, och för att utveckla lokala samarbeten. Det krävs mycket och hårt arbete för att höja förtroendet. Så detta blir väldigt spännande att följa upp i kommande mätningar.

IOGT-NTO mätte även förbundets tre kärnvärden; kunskap, engagemang och

85%

har hört talas om/
känner till IOGT-NTO

44%

tycker att IOGT-NTO:s
verksamhet är viktig

32%

har en positiv uppfattning
om IOGT-NTO

27%

har förtroende
för IOGT-NTO

utmana. Kunskap och engagemang fick höga värden, medan kärnvärdet utmana hamnade längre ned på skalan.

– Bara åtta procent tycker att vi är utmanande, så där har vi möjlighet att göra en resa, kommenterar Linda Engström.

– För att nå fram till fler kommer vi att bli lite spetsigare – inte bara på central nivå utan också som enskilda medlemmar.

IOGT-NTO har också en annan utmaning att leva upp till.

– Den bild som en person fått av sitt första möte med oss måste sedan överensstämma med verksamheten. Ibland kan vi verka väldigt progressiva i en kampanj och inbjudande i vår kommunika-

tion, men sedan kanske man möter en förening som är väldigt intern och sammansvetsad, och där det är svårt för nya att finna plats. Vi vill bygga en inkluderande gemenskap. Jag tror att kamratstöden är väldigt viktiga här, de har ett aktivt mål att få fler medlemmar.

Nästa steg i varumärkesarbetet är att få upp frågan på medlemmarnas agenda.

– Vi vill öka medvetenheten om varumärkesarbetet i organisationen och få fler att agera och kommunicera enligt våra nya kärnvärden, som är engagerande, kunniga och utmanande. Det innebär att vi ska vara experter i våra frågor, ständigt

skapa förutsättningar för att fler ska kunna engagera sig på olika sätt, och utmana både omvärlden och oss själva – bland annat genom att belysa alkoholnormen, säger Linda Engström.

Hennes förhoppning är att varumärkesplattformen ska diskuteras i distrikt och föreningar.

– I landet hoppas jag framför allt att varumärkesplattformen kommer att diskuteras för att i dessa samtal fundera på vilka vi är och hur vi uppfattas av andra. Centralt kommer vi att göra ett stort arbete för att bli bättre på att berätta för allmänheten om vår verksamhet. ■

"Allt vi gör måste hänga ihop"

"Vi ska stärka allmänhetens bild av IOGT-NTO, så att fler vet vad vi gör och förstår varför vi behövs." Det säger förbundsordföranden Johnny Mostacero.

– Det är viktigt hur vi uppfattas och att vi är relevanta i samhället. Då kan vi stå upp och ta fajten, och påverka ännu mer. För att kunna göra det behöver vi göra ett varumärkesarbete där vi tydligare definierar oss och internt känner att "det här är vårt IOGT-NTO". Att vi höjer självkänslan är en viktig del, säger Johnny Mostacero, som nyligen gått ut med målet att IOGT-NTO under hans ordförandetid ska växa till 50 000 medlemmar.

Att färre svenskar tycker att IOGT-NTO:s arbete är viktigt, andelen sjönk från 51 procent i *Ipsos Organisationsindex* år 2008, till 32 procent år 2015, var ett av skälen till att inleda ett varumärkesarbete, säger han.

– Det är en förändring som troligtvis hänger ihop med det förändrade medielandskapet. Vi har mycket bra verksamhet, men det vi gör måste synas ännu mer.

Varumärkesarbetet och kommunikationsplanen är båda delar av den sexåriga strategi som IOGT-NTO:s kongress beslutade om i somras.

– Vår kommunikation måste lira bättre med vad vi faktiskt gör. Vi är som folkrörelse duktiga på sociala medier, men vi har mycket, mycket mer att göra där.

I *Organisationsindex* 2015 framkommer att hela 72 procent av de intervjuade tror att IOGT-NTO sysslar med insamlingsverksamhet. En missuppfattning som Johnny Mostacero ser fördelar med.

– Vi har som folkrörelse ingen egentlig tradition av att syssla med insamling, ändå förknippar allmänheten i hög grad oss med det. Eftersom det numer är en rörelsegemensam angelägenhet för oss att tillsammans med övriga förbund utveckla insamlingsdelen är det bra. Det innebär att steget inte är särskilt långt till att stödja oss, men då måste de också bättre förstå vad vi gör, till exempel känna till vårt biståndsarbete. Där finns också en jättetydlig koppling till Vit Jul. Allt vi gör hänger ihop.

"Vi ska hela tiden utmana."

Att allt hänger ihop är något Johnny Mostacero återkommer till.

– Allt vi gör måste hänga ihop, inte minst med hur vi kommunicerar det. Till exempel begreppet alkoholnormen, där vi har ett

FOTO: NATHALIE C. ANDERSSON

jätteviktigt och stort arbete framför oss. Jag googlade nyligen på ordet "alkoholindustrin", och såg att det i princip bara är vi i IOGT-NTO som använder det ordet.

Han konstaterar att alkoholindustrin själv inte är så angelägen om att det talas klarspråk om att de driver en verksamhet vars enda syfte är att tjäna pengar på att människor dricker alkohol.

– Därför ska vi ska hela tiden utmana normen och vara tydliga. Alla behöver inte alltid tycka om oss, för då är risken att vi är uddlösa.

IOGT-NTO ska bli tydligare och synligare, men ska en folkrörelse ägna sig åt varumärkesarbete? Är inte det något som hör näringslivet och privata företag till?

– Varumärke är kanske inte den första tanken man får när man talar folkrörelse, och ordet ligger inte helt rätt i munnen. Men vi har vårt namn och vår logotyp som ska fyllas med bilden av vårt IOGT-NTO, vilka vi är och varför vi behövs. Och det här är som jag ser det det bästa sättet att göra det på, säger Johnny Mostacero. ■

Där möjlig

Ny kurs!

Verksamhetsnära ledarskap

Kurs på distans – utbildning nära verkligheten

Det är ingen idé att försöka bli en ledare med bara teoretiska kunskaper. Vår ledarskapskurs är verksamhetsnära och ger dig de rätta verktygen för att omsätta dina kunskaper i en praktisk verksamhet och att lyckas i ditt ledarskap. Exempel på områden du kan arbeta med är processledning, ungdomscoachning, organisationsutveckling, kamratstödsarbete bland vuxna och drogkunskap/prevention.

Kurs på halvfart, anpassad till ditt liv

Sugen på att bli, eller är du redan en ledare? Då har du tur, för kursen är till för både och. Du studerar på halvfart och distans (dock med några träffar på skolan och så klart praktik), så du som har ledaruppdrag men vill vässa dina kunskaper ytterligare har tid att göra det. Du som ännu inte är engagerad i någon särskild verksamhet kan lära dig ledarskapet från grunden. En bra sak med kursen är nämligen att vi arbetar med det salutogena ledarskapet – dvs att ta vara på det som är bra.

Eftersom studietakten är halvfart har du möjlighet att kombinera kursen med studier på Wendelsbergs allmänna linje. Då går du upp på helfart och studerar inte längre på distans. Läs mer om allmän linje på sidan till höger och på vår hemsida!

Så bra är Wendelsbergs folkhögskola

I alla fall enligt tidigare elever som vi har frågat.

"Lärarna är otroliga, känns handplockade!"

"Boendet och maten är awesome."

"Gemenskapen här gör att alla vågar ta plats."

"Ni har motiverat mig som deltagare/elev."

heter föds

Allmän linje

**Gör klart gymnasiet eller förbered dig för din
drömutbildning**

Wendelsbergs allmänna linje förbereder dig för högre studier på universitet, högskola eller på andra utbildningar på t ex yrkeshögskola. Du väljer mellan sex inriktningar: **Kultur/drama, samhället, människan, naturen, världen och ledarskap.**

Teater

Att plugga eller inte plugga?

Wendelsbergs teater & skolscen är både en kvalificerad teaterutbildning och en arbetande teater. På skolscenen utbildar vi dig för ett kommande yrkesliv inom teater. Wendelsbergs teater ger alla elever tillfälle att pröva erfarenheterna från utbildningen på en helt vanlig teaterpublik.

**Läs mer på vår hemsida, eller
varför inte besöka oss på riktigt?**

Wendelsbergs folkhögskola

En del av IOGT-NTO-rörelsen

wendelsberg.se

Patrik Skog: Jag trodde att mitt liv var slut

När hans 5-årige son Kevin dödades trodde Patrik Skog att livet var slut. Uppvuxen i en dysfunktionell familj låg missbruket nära, men IOGT-NTO och musiken blev räddningen.

TEXT **MARIA ZAITZEWSKY RUNDGREN** FOTO **LISA OLAISSON**

Den värmländska orten Arvika är för evigt förknippad med lille Kevin, som 1998 dödades av två andra barn vid en sjö. Det ovanliga och brutala dådet hamnade på löpsedlarna och Kevins pappa, Patrik Skog, sjönk ner i en djup depression. Men han lyckades klamra sig fast vid livet genom att komponera den vackraste, sorgsnaste musik han förmådde. Tonerna blev hans dagbok och sorgesång.

– Nej, sorgen efter Kevin går aldrig över. Men jag har lärt mig att leva med den, säger Patrik, som i dag arbetar som vaktmästare på en skola i Arvika.

Han stortrivs och tycker att jobbet har fått honom att öppna upp och bli mer social.

– Jag är i grunden en ensamvarg och i början höll jag mig för mig själv, men nu gillar jag att vara bland människor. Jag har förändrats mycket.

Han har varit Arvika trogen genom åren och tycker att Karlstad – där vi träffas för intervjun – känns stort och stimmigt.

Det var i Arvika som Patrik 2010 kom i kontakt med IOGT-NTO. Han erbjöds arbetsträning och hjälpte bland annat till

med att fotografera av gamla bioaffischer. Snart blev han medlem. Dels för att han mår dåligt av alkohol, dels för att hans far var alkoholist.

Att Patrik själv inte blev missbrukare är något av ett mirakel med tanke på hans dramatiska livshistoria. Han är medveten om den potentiella risken att börja dricka som vuxen när föräldrarna är alkoholister och barnen tvingats kliva över stupfulla människor i hemmet. Så var det för Patrik och hans syskon när de växte upp i Kramfors. Mamman drack inte, men led periodvis av depressioner.

"Jag tycker att det är lättare att skapa utifrån sorg och vemod än ur glädje och lycka."

– Jag såg aldrig någonsin pappa nykter. Jag och min bror Tomas, som är den av mina syskon som jag står närmast, fick klara oss mycket själva. Som tur var hade vi alltid varandra. Det har skapat ett särskilt band mellan oss som fortfarande är starkt. Tomas är min bästa vän, säger Patrik och tar en klunk svart kaffe.

Oron över att något skulle hända pappan var konstant. När mamman mår dåligt placerades barnen tillfälligt i fosterhem. Hos några familjer fungerade det, hos andra inte alls. Men Patrik hade något som gjorde att han lyckades uthärda och överleva, han hade musiken.

Musikaliteten har han ärvt från sina föräldrar. Pappan spelade dragspel, mamman gitarr och morfar var musikdirektör.

– Vi var en musikalisk familj och när jag var sju år började jag spela orgel. Jag flyd-

de in i musiken när mina föräldrar grälade. Tonerna dämpade min rädsla, min oro och mina tankar. Musiken fungerade som ett mjukt duntäcke. Jag kände mig tryggare och lugnare när tonerna strömmade ur orgeln, säger Patrik.

Under åren som följde använde han musiken som ett sätt att kanalisera de känslor han inte kunde sätta ord på. Inspiration hämtar Patrik från sitt inre och han berättar att många upplever hans musik som sorgsen.

– Så var det då och så är det fortfarande. Jag tycker att det är lättare att skapa utifrån sorg och vemod än ur glädje och lycka, säger Patrik, som fram tills helt nyligen har hållit musiken mest för sig själv.

Han har inget behov av att nå ut eller bli känd. Han skapar musik för att må bätt-

re, för att bearbeta smärta. Musiken är ett måste i hans liv, utan musiken är han ingenting, tycker han. Han skulle förtvina själsligen.

På senare tid har han så smått börjat sjunga igen. Han sjöng en del innan Kevin dog. Efteråt tappade han förmågan, viljan, rösten. Nu har han påbörjat ett samarbete med andra musiker och sjunger även duetter med en av sina döttrar. Mest på skoj, för att se vart det leder. För första gången i livet ingår han i ett större musikaliskt sammanhang.

Han talar entusiastiskt om sitt skapande och kärleken till musiken i nästan varje andetag. Jag får lyssna på några av hans låtar i mobilen och han ber om ett omdöme: vad tycker du?

Det är drömskt, vackert, känslösamt, och jag slås av kontrasten mellan Patriks

något slitna yttre och den krispigt klara klangen och det själsliga djupet i hans låtar. Han bär inte bara på en historia, utan många. Och de vill bli berättade och vill beröra.

Han var bara 18 år när han blev pappa för första gången. Dottern Jessica är i dag 26 år gammal. Men förhållandet med mamman höll inte.

– Jag var för ung, för omogen och för självisk, trots att jag inget hellre ville ha än en fungerande familj. Musiken gick före allt och det är stor anledning till att många av mina relationer har gått i kras. Jag flydde in i musiken i stället för att ta tag i problemen och valde att skapa kaos i stället för stabilitet. Jag återskapade omedvetet det kaos jag hade vuxit upp i, säger Patrik.

Under många år gick han in och ut ur olika förhållanden. Han har sammanlagt fyra barn, varav tre är i livet, med fyra olika kvinnor.

Kort efter att han träffade Teres blev Kevin till. Men innan pojken ens hade nått koltåldern hade de separerat. Han hade just fått igång en regelbundenhet i umgänget med sonen när det otänkbara inträffade.

Patrik berättar om dagen han aldrig ska glömma, den 16 augusti 1998:

– När jag per telefon fick beskedet att något allvarligt hade hänt Kevin fylldes jag av en isande skräck. Jag tog mig direkt till sjukhuset i Arvika där Kevin fanns. Då visste jag inte om han levde. Jag och min bror Tomas åkte dit tillsammans. Det var den längsta bilfärd jag varit med om. I väntrummet på sjukhuset fanns Teres och några av hennes släktingar. Alla upprivna och oroliga. Det var Teres pappa som hade hittat Kevin livlös, säger Patrik.

Han tystnar ett ögonblick. Harklar bort det tjocka i halsen och fortsätter.

– Efter en stund kom en läkare ut till oss berättade att upplivningsförsök gjorts, men att Kevins liv inte gick att rädda. Hela min värld föll ihop i det ögonblicket.

Patrik fick gå in till sin son, blytung i kroppen, och såg honom ligga på en brits. Så här beskriver han i boken *Mitt liv, Kevin och musiken* (Norlén & Slottner) den sista gången han såg Kevin:

"Jag såg aldrig någonsin pappa nykter."

"Jag kände på hans ansikte, som nu var kallt, ögonen var bara halvt slutna. Jag drog handen genom hans hår. För bara några dagar sedan hade han varit en varm, glad kille som förväntansfullt hade legat och väntat på att jag skulle fortsätta att sjunga på hans egen god natt-visa."

Efter Kevins död flydde Patrik in i en egen värld, där endast skapandet av musik i någon mån förmådde lindra smärtan, saknaden och sorgen. Om Kevin hade dött av en olyckshändelse – som man först antog – hade kanske sorgearbetet kunnat påbörjas.

Men det visade sig snart att polisen misstänkte att Kevin bragts om livet. Och när utredningen så småningom kom fram till att det var två barn som dödat Kevin efter att en lek sparat ur, hamnade de anhöriga i medieljustet. Patrik, som tyckte att journalisterna bara lyfte fram Teres sorg, kontaktade själv tidningar för att få berätta. Det är något han ångrar i dag.

– Jag var som bedövad och borde ha avstått. Senare valde jag att avböja alla intervjuer om Kevin, säger Patrik, som när skrivierna lagt sig helt gick upp i musiken.

Han varken åt eller drack ordentligt och låtarna han skrev var mörka. Än i dag vill han helst inte låta andra lyssna på dem.

– Jag blev besatt av att komponera och stängde ute andra människor, till och med min bror. Jag isolerade mig mer och mer och började ifrågasätta min existens. För mig handlade det om att komponera eller dö. Musiken blev min drog under en lång tid. Besatthet blir ju som ett slags missbruk, funderar Patrik.

Så småningom blev han erbjuden terapi och antidepressiv medicin och med åren lättade smärtan en smula. 2009 träffade han Lena, kvinnan som han i dag är särbo med.

Patrik Skog med sonen Kevin.

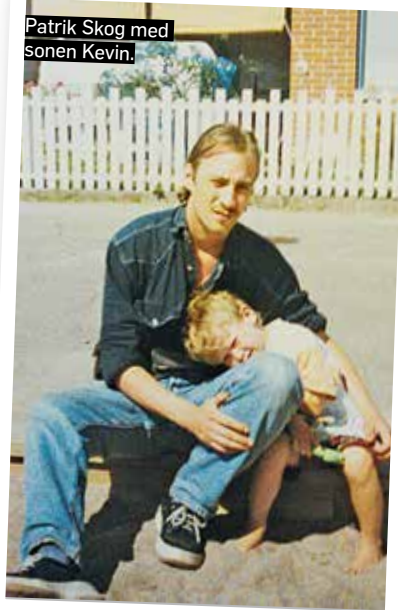

FOTO: PRIVAT

Fakta. Patrik Skog

Ålder: 44 år.

Familj: Särbon Lena, döttrarna Jessica, My och Emelie.

Bor: I Arvika.

Gör: Kompositör, vaktmästare och författare.

– Jag var jätterädd att hon inte skulle gilla att jag ägnar så mycket tid åt att komponera. Men jag kände att jag inte ville kompromissa om min musik, så jag gav henne valet att sticka. Hon stannade kvar och hon accepterar mig som jag är. Lena har hjälpt mig att ta mig ur mörkret, hon är min hjältinna!

För några år sedan beslutade sig Patrik för att skriva ner alla sina upplevelser och erfarenheter. Till slut blev det till en bok.

– Den är ett slags bokslut över det som varit. Men jag vill också förmedla hopp och inspiration till framför allt ungdomar. Jag är ett levande bevis på man inte måste bli missbrukare bara för att man växer upp med missbruk, säger Patrik. ■

"FOLK DRICKER MINDRE NÄR VI ÄR MED"

När paren och vännerna Farida Al-Abani och Viktor Watts, och Naima Clevenhag och Alexander Hofgren sammanstrålar en kväll för att gå ut och dansa är det alkoholfritt som gäller. **Farida och Viktor är nykterister, medan Naima och Alexander dricker alkohol.** Men inte när de umgås alla fyra.

TEXT OCH FOTO **MARIA ZAITZEWSKY RUNDGREN** ILLUSTRATION **ANNIKA BERGSTRÖM**

När Farida Al-Abani var tonåring fanns det ingen förväntan på att hon skulle dricka alkohol. Men när hon senare började plugga på universitetet ändrades situationen. Många drack och det var ett evigt festande.

– Jag blev sällan ifrågasatt för att jag inte drack. De flesta antog att det var av religiösa skäl. Trots att jag inte drack valde jag ändå att delta i festandet, eftersom

det var så viktigt för mig att passa in. Nu i efterhand fattar jag inte att jag orkade. Min nykterhet hade ingen större effekt på omgivningen när det var stora fester. Alla drack ändå. Men i mindre grupper kunde jag märka att folk drack lite mindre, säger Farida Al-Abani.

Hon berättar med ett leende att vissa nog tycker att det är ganska skönt när

hon och pojkvännen Viktor Watts avstår från att gå på en fest där de vet att det blir mycket alkohol.

– När vi är med så känner de andra en undermedveten press att dricka mindre. Som nyktra blir vi vittnen till deras beteende när de dricker, och det gillar de förstås inte. Det blir varken roligt för dem eller för oss på sådana fester. Därför går vi inte dit.

Viktor Watts nickar instämmande.

– Ja, folk blir ofta lite "biktiga" när jag är med. De pratar om alkohol och bekänner hur dumt det är att dricka och att de kanske "borde" bli nykterister. De är måna om att verka duktiga och kloka. Men så dricker de ändå i skymundan när de tror att jag inte märker det. Det känns rätt larvigt, konstaterar han.

Rent allmänt tror han ändå att han med alkoholfritt i glaset faktiskt får folk att tänka till kring sitt eget drickande, vilket han tycker är positivt. Hans nykterhet väcker helt klart känslor och reaktioner. Och nykterheten har inte bara effekt på det närmaste kompisgänget, utan också på hans

Naima
Clevenhag.

Alexander
Hofgren.

Farida Al-Abani.

Viktor Watts.

familj. De dricker nästan inte alls numera.

Alexander Hofgren – som dricker alkohol i festliga sammanhang – upplever att han dricker mindre, eller inte alls, när han umgås med folk som avstår alkohol. Och tvärtom.

– När jag är med folk som dricker, så dricker jag också, även om jag inte tycker om att bli full, säger han.

Han tillägger att det även händer att han medvetet avstår från alkohol om han är med någon som dricker alldeles för mycket.

– Genom att inte dricka alls visar jag att man faktiskt kan umgås och ha trevligt utan alkohol. Det blir en markering. För mig personligen är det helt okontroversiellt att inte dricka. Om jag går ut med nykterister dricker jag inte och har lika kul ändå. Men jag kan också ta ett glas vid rätt tillfälle, säger han.

Hans fästmö Naima Clevenhag dricker väldigt sällan och understryker att hon inte gillar att sitta och smutta på ett glas vin. Hon säger att hon inte tycker om smaken av alkohol. Däremot kan hon gilla att bli full och vid ett fåtal tillfällen kan hon då gå "all-in" för att bli det.

"Det säger sig
själv att jag inte
dricker när jag
är tillsammans
med nykterister."

NAIMA CLEVENHAG

– Det säger sig själv att jag inte dricker när jag är tillsammans med nykterister. Det är helt oproblematiskt, säger hon.

Snart ska hon och Alexander gifta sig, en fest som kommer att vara i en hel vecka. Först pratade de om att ha en alkoholfri fest. Båda är vegetarianer, så att maten blir vegetarisk är naturligt. Steget till att bara ha alkoholfria drycker kändes inte så stort. Men så började Alexander att fundera på om det verkligen var en så bra idé.

– Jag tror tyvärr att flera av mina vänner inte skulle komma om de visste att det inte fanns någon alkohol alls. Jag resonerar som så att det är bättre att de kommer, och väl på plats presenteras för goda alkoholfria alternativ, än att de inte kommer alls, säger han och får mothugg av Farida Al-Abani:

– Vad tänker du om att du har vänner som inte skulle komma till ditt bröllop bara för att det inte finns alkohol?

Alexander Hofgren rycker lite på axlarna. Han menar att alkoholnormen är stark och en vecka med bara alkoholfritt i ett så festligt sammanhang kan bli för mycket för vissa.

Nu har paret landat i en slags kompromiss; den som vill ha alkohol får köpa det i baren på onsdagen och lördagen. Övriga dagar är det alkoholfritt som gäller.

– Det är jobbigt att behöva ta ställning och det här visar ju att frågan är laddad. Vi hoppas ändå att våra gäster ska dricka ansvarsfullt och att huvudfokus ska ligga på att ha kul, inte på att dricka, säger Alexander Hofgren. ■

Forskning: Så påverkar nykterister

En ny avhandling visar att ju lägre den genomsnittliga konsumtionen är i samhället, desto mindre dricker alla grupper – även högkonsumenter.

Ju fler som inte dricker alkohol, desto mindre dricker de som är alkoholkonsumenter, även storkonsumenterna. Det är en av slutsatserna i den avhandling som Jonas Raninen, forskare på CAN och Karolinska institutet, disputerade på i december 2015. Och när drickandet går ner minskar också skadorna.

Avhandlingen ger starkt stöd för total-konsumtionsmodellen. Enligt den stiger skadorna när alkoholkonsumtionen ökar och minskar när konsumtionen går ner. Det stöder tanken att en restriktiv alkoholpolitik skyddar befolkningen från skador.

– Åtminstone visar den på att förändringar är kollektiva. Vi befinner oss inte i ett vakuum utan påverkas och påverkas av andra, säger Jonas Raninen.

En av studierna som ingår i avhandlingen visar att den som vuxit upp i en period när alkoholpolitiken varit mer restriktiv, dricker mindre än den som vuxit upp i ett mer alkoholliberalt samhälle.

Jonas Raninen tycker att det är svårt att klassificera det alkoholpolitiska läget i dag.

– Vi är inne i en mer liberal period där skatterna, som inte höjdes på många år, har lett till lägre priser, serveringstillstånd har blivit fler och införselkvoterna är borta. Det är de klassiska alkoholpolitiska instrumenten. Men det måste inte nödvändigtvis betyda att det blivit mer liberalt för alla, säger han.

Enligt Jonas Raninen har den finska forskaren Thomas Karlsson visat att Sverige är det enda nordiska landet som gjort ett seri-

FOTO: JIMMIE HJÄRTSTRÖM

"Vi befinner oss inte i ett vakuum utan påverkas och påverkas av andra."

öst försök att flytta ansvaret för alkoholpolitiken från en nationell till en lokal arena.

Han syftar på de åtgärder som vidtogs efter EU-inträdet, med stora satsningar på Alkoholkommittén och Mobilisering mot narkotika, och mycket stöd till preventiva verksamheter runt om i landet.

– Våldigt lite har letts i bevis för att det har varit effektivt, men det kanske är vi som inte förstår, eller inte klarar av att mäta. Det är i alla fall många miljarder som har satsats, säger han.

Ju mer som görs lokalt, desto svårare är det förstås att få ett samlat grepp om läget

i landet. Jonas Raninen är inte främmande för tanken att lokala åtgärder kan få olika effekter på olika grupper. Trots det generellt alkoholliberala klimatet som råder kan unga som växer upp i dag möjligen ändå leva i en restriktiv miljö.

– Ungdomar påverkas ju till exempel inte så mycket av om det blir fler serveringstillstånd. Inte heller reser de utomlands och handlar. Däremot vet vi att föräldrar har blivit mer restriktiva. De kan ju ha påverkats av insatser som gjorts lokalt eller kampanjer som "Tänk om", eller IQ. Det är svårt att veta, säger han. ■

EVA EKEROTH

KONST GER FÖRENINGEN NYTT LIV

Sedan i höstas presenterar IOGT-NTO:s förening Torekälla i Södertälje varje månad en konstnär som får ställa ut sina alster i Café Lyktans lokaler. **I februari var det fotokonstnären Ulf Lidéns tur.**

TEXT OCH FOTO **MARIA ZAITZEWSKY RUNDGREN**

Man lägger märke till dem med en gång. Fotokonstnären Ulf Lidéns fotografier är både vackra och originella, med sin speciella blandteknik som för tankarna

till måleri. De hänger i långa rader längs de vita väggarna i stora salen på IOGT-NTO:s Café Lyktan i Södertälje. Ljuset som faller in från de stora fönstren är

gynnsamt och rummet är som gjort för att exponera konst. Här kan cafébesökarna sedan september förra året avnjuta en fika eller mat tillsammans med konsten.

Verken, som är till salu, hänger i en månad innan en ny konstnär får chansen. Ulf Lidén har en bit in i februari redan sålt sju tavlor. Han är mycket nöjd.

– Det känns roligt. Jag tycker att det är en utmärkt idé att kunna ställa ut konst i de här lokalerna. Förhoppningen är att det ska locka fler besökare och att Café Lyktan på sikt kan bli ett litet konstnav i Södertälje, säger Ulf Lidén, som har varit aktiv som hobbyfotograf under stora delar av livet.

1984 råkade han ut för en olycka och förlorade höger arm. Under nästan tjugo år höll han upp med fotograferandet, men i dag tar det upp en stor del av hans tid. Fotografiernas särprägel växer fram med fantasins och datorns hjälp.

Idén med att låta konstnärer ställa ut i Café Lyktans lokaler kläcktes av föreningens ordförande Bo Högstedt, som tyckte att det vackra huset behövde livas upp. Han såg konst som en potentiell möjlighet och har bland annat inspirerats av IOGT-NTO:s kulturnatta i Växjö.

– IOGT-NTO är traditionellt bra på många olika konstformer, som sång, musik

"Förhoppningen är att det ska locka fler och att Café Lyktan på sikt kan bli ett litet konstnav i Södertälje."

ULF LIDÉN

Månadens konstnär Ulf Lidén, IOGT-NTO Torekällas ordförande Bo Högstedt och Galleri Zebra's ordförande Bernt Noelle.

och teater. Men den här typen av konst är inte lika vanlig i våra lokaler. Jag tyckte att det var värt att prova och något som jag tycker att IOGT-NTO bör utveckla, säger Bo Högstedt, som tog kontakt med konstnären och ordföranden i närliggande Galleri Zebra, Bernt Noelle.

Galleri Zebra fick i uppdrag att utse månadens konstnärer – och så drog det hela igång i september i föl med pompa och ståt. Kommunpolitiker bjöds in till vernissagen för att klippa band och sprida strålgång. Så har skett varje gång en ny konstnär har ställt ut sina tavlor. Bernt Noelle berättar att intresset till en början inte var så stort, men de senaste månaderna har 30–40 personer dykt upp när det varit vernissage.

– Ryktet börjar sprida sig och politiker och allmänhet visar stort intresse för

"Ryktet börjar sprida sig och politiker och allmänhet visar stort intresse för vårt initiativ."

BERNT NOELLE

vårt initiativ. Vi har planer på att utöka verksamheten till den stora trädgården i sommar och kanske också hålla i prova-

på kurser i måleri i ateljén som vi har på övervåningen, säger Bernt Noelle och får nickande medhåll av Bo Högstedt.

Bo Högstedt inflikar att det även finns planer på att genomföra en kulturnatta i Södertälje i oktober. Han är inte heller främmande för att låta de konstnärer som så önskar berätta om sin konst inför publik vid valda tillfällen. Det kan locka fler besökare och ger en fördjupad konstupplevelse för den som är intresserad.

Bernt Noelle berättar att det inte är vem som helst som får ställa ut i Café Lyktan. Konsten ska hålla en viss nivå och kvalitet. Flera av dem som har ställt ut hittills har varit lokalt förankrade i Södertälje. Som Ulf Lidén som har bott i Södertälje sedan 1957. Andra konstnärer som har varit månadens konstnär är Lille-mor Lagergren, Susanna Kevi och Solweig Gunnarsson. ■

Följ med till Almedalen!

Är du politiskt intresserad och vill vara en av våra representanter på Almedalsveckan? Skicka en motivation **innan 20 mars** på iogt.se/almedalen och berätta varför just du bör vara en av de tio som finns på plats för att påverka beslutsfattare och nätverka.

I början av april träffas vi på kansliet på Stora Essingen för att lära känna varandra, utbilda oss i alkoholpolitik och hur vi kan kommunicera alkohollagen. Representanterna delas in i två grupper, den praktiska gruppen ansvarar för soberian, en samlingsplats med seminarier, mingel och servering av Almedalsdrinken. Den politiska gruppen arbetar med att nå så många beslutsfattare som möjligt för att prata om vikten av en restriktiv alkoholpolitik. Servering av Almedalsdrinken ingår.

FÖRTRÄFF: Den 9 april klockan 10–19 på IOGT-NTO-kansliet, Stora Essingen

ALMEDALEN: Söndagen den 3 juli – fredagen den 8 juli i Visby, Gotland

RESA: Transport sker med Gotlandsfärjan från Nynäshamn till Visby.

BOENDE: Deltagarna bor i ett hus med dubbelrum där det är både separata och sammanlänkade sängar.

MAT: IOGT-NTO står för kost och logi under veckan.

ANTAL PLATSER: 10

PRIS: 700 kr

ANSÖKAN: Sista ansökningsdag är 20 mars! Motivera varför du är intresserad av Almedalen och vilken grupp som passar dig bäst.

Anmälan görs på iogt.se/almedalen

HAR DU FRÅGOR KAN DU HÖRA AV DIG TILL:

simon.holmesson@iogt.se

Årets bästa gåva?

Ge bort en prenumeration av Accent till någon du tycker om! Accent är Sveriges största tidning om alkohol och nykterhet och kostar bara 295 kronor för tio nummer.

Beställ en prenumeration genom att fylla i formuläret på hemsidan: www.accentmagasin.se/prenumerera. Du kan också ringa IOGT-NTO:s Medlemsservice på 08-672 60 38.

accent

HALLÅ DÄR!

Monica Wilderoth

... som har dramatiserat och regisserat den kritikerrosade föreställningen April i anhängsverige, som just nu går på Stockholms stadsteater.

FOTO: ULRICA AMBJÖRN

Varför sätts April i anhängsverige upp?

– För att det är ett jätteviktigt och aktuellt ämne eftersom vi dricker så mycket i det här landet. Och de anhöriga påverkas väldigt mycket.

Vad var din reaktion när du fick frågan om att regissera?

– Jag tänkte direkt! Det kändes angeläget och nära. Jag kommer från en frigruppstradition i Malmö där vi ofta arbetade med att plocka upp aktuella samhällsfrågor på scenen och belysa dem. Jag vill placera teatern mitt i samhället. Det är så attraktivt att arbeta på det sättet.

Hur var det att dramatiska Susan Alakoskis bok?

– Hon är så gestaltande i sitt sätt att skriva, och vi har jobbat med att hitta en poetisk och bildstark form. Till exempel har "sorgebrevet" i boken fått formen av ett repetitivt körverk som fungerar som en pelare genom föreställningen.

Vad önskar du att publiken får med sig?

– Jag vill att orden ska stå fria, så att alla har frihet att göra sina egna tolkningar beroende på bakgrund, kön och erfarenheter. Vi vill inte berätta för publiken vad de ska känna, tänka och tycka, säger hon. I anslutning till några av föreställningarna kommer publiken också att bjudas in till samtal med speciellt inbjudna gäster, just för att få möjlighet att ventilerat tankar och känslor som väckts.

ULRICA AMBJÖRN

BOOK

Bra, obehagligt och klurigt

Rörelsen

John Ajvide Lindqvist
Ordfront Förlag

ROMAN Jag har läst alla Ajvide Lindqvists romaner med stor behållning och hans senaste är inget undantag. Denna är ett slags preludium till förra boken *Himmelstrand*, där en grupp campare vaknar upp på ett helt öde och vidsträckt fält. Fältet har en viktig roll även i *Rörelsen* och liksom i hans tidigare böcker löper det övernaturliga, gränsöverskridande och skrämmande som en röd tråd genom denna bok – som till stor del handlar om författarens egen ungdom.

Vad som är fiktion och vad som är sanning är svårt att veta. Som 19-årig aspirerande trollkarl flyttar John 1985 in i en sunkig lägenhet nära Tunnelgatan, där Olof Palme sköts till döds i februari året efter. Mordet på Palme är också en liten men signifikativ del av romanen och vägen dit går via kusliga grannar och ett duschrum nere i tvättstugan. Innanför en låst dörr vilar ett obehagligt tryck, en pockande känsla som John så småningom inte kan stå emot. Han går in – nej, han bjuds

John Ajvide Lindqvist, författare till *Rörelsen*.

FOTO: MIA AJVIDE

in av sina grannar – och från den stunden ska hans liv komma att förändras i grunden.

En underbar resa tar vid och han vill bara ha mer. Men resan-

det påverkar honom inte bara i positiv riktning. Det är rasande bra, välskrivet, obehagligt och klurigt.

MARIA ZAITZEWSKY RUNDGREN

BOOK

Småmysig feel-good-uppföljare

Arvet efter dig

Jojo Moyes
Översättning Pia Printz
Printz Publishing

ROMAN Jojo Moyes förra bok *Livet efter dig* handlade om svåra frågor som rätten till våra liv – och vår död. Lou Clarks rullstolsburne

kärlek Will valde att avsluta sitt eget liv på en klinik. Nu, nästan två år senare, försöker hon fortfarande bli en hel människa och komma vidare efter sorgen. Hon går i en samtalsgrupp och tar ett tråkjobb på en pub.

Av en olyckshändelse faller hon ned från ett tak och skadar sig i rygg-

en. På plats vid olycksplatsen finns Sam, en stor och varm ambulanssjukvårdare. Deras vägar korsas igen och snart börjar det slå gnistor. Men i feel good-genren är inget spikrakt och enkelt. Några gupp på vägen blir det förstås och som läsare är det bara att hänga med. Man fattar ju hur det kommer att sluta. Men vägen dit är ändå rätt skön.

MARIA ZAITZEWSKY RUNDGREN

Saoirse Ronan och Emory Cohen ur filmen *Brooklyn*.

FILM *Brooklyn*
Irländsk/brittisk film med bland
andra Saoirse Ronan

DRAMA När Ellis tvingas inse att hon inte kommer att få något arbete på Irland vänder hon blicken västerut. Som många unga under 1950-talet lämnar hon fattigdomen i hemlandet med

hopp om ett bättre liv i USA. Där har hon via en farbror fått löfte om jobb och boende. Som många irländare hamnar hon i stadsdelen Brooklyn, New York.

Till en början lider Ellis av svår hemlängtan och hon börjar ifrågasätta sitt val att flytta. Men genom ett oväntat möte förändras allt och livet fylls av framtids-

drömmar. Tills den dag hon får ett telefonsamtal från Irland som ska komma att ställa allt på sin spets. *Brooklyn* är en enkel, opretentiös historia, men det behövs faktiskt inga stora åthävor för att skapa stämning, dramatik, trovärdighet och engagemang.

Filmen är Oscarsnominerad.

MARIA ZAITZEWSKY RUNDGREN

BOOK

Spännande kidnappningsdrama

BRÄND HIMMEL
Gilly Macmillan
Översättning Johan Nilsson
Modernista

ROMAN Under en skogspro-
menad händer det som är
varje förälders mardröm.
Frånskilda Rachel Jenners
åttaårige son Ben försvinner
spårlöst. Han springer före
sin mor på en stig, men när
hon kommer fram till gläntan
där han förväntas vara är han
borta. Inom någon timme är poli-
sen inkopplad och nu arbetar man
mot klockan för att hitta Ben.

Men vem har tagit honom?
Och varför?
Misstankarna skiftar allt eftersom dagarna går. Näthatarna pekar ut Rachel. De kallar henne en dålig mor, eftersom hon släppte sonen ur sikte. Men polisen finner anledning att granska hennes lyckade syster Nicky, som avslöjar

en komprometterande familje-
hemlighet.

Även skolpersonalen granskas. I växelvisa kapitel får vi följa Rachel och polisen Jim, som själv tampas med personliga problem samtidigt som han gör allt för att hitta Ben. *Bränd himmel* är oavbrutet spännande och mycket välskriven. Ordet bladvändare får en helt ny innebörd och det är väldigt svårt att släppa boken.

Man vill bara fortsätta att läsa för att veta: ska de hitta Ben? Slutet ska inte avslöjas. Men det är överraskande.

MARIA ZAITZEWSKY RUNDGREN

MISSA INTE!

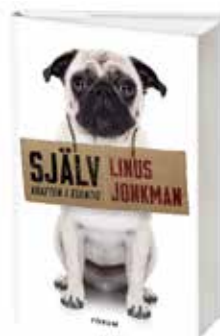

Ur filmen *The Paradise Suite*.

1 FILM *Paradisssviten*. Alla vågar bär till Amsterdam för de människor vars liv och öden korsar varandra i ett Europa som förändras snabbt. Jenya lämnar Bulgarien full av drömmar och förhoppningar. Yaya riskerar sitt liv för att hjälpa andra. Premiär på Folkets bio den 3 mars.

2 PSYKOLOGI *Själv – kraften i egentid* (Forum) av Linus Jonkman. Själsamhet

är konsten att njuta av sitt eget sällskap. En nog så viktig plattform för dagdrömmar och kreativitet, och ett viktigt komplement till vår tids vurm för grupparbeten och gruppmentalitet.

3 TEATER *En druva i solen* på turné med Riksteatern. Tre generationer afroamerikaner lever under ett tak och när försäkringen efter mamma Lenas avlidna make betalas ut, kan drömmar plötsligt bli verklighet. Familjemedlemmarna drömmar om olika saker, men motarbetas av ett rasistiskt samhälle.

Från *En druva i solen* på Riksteatern.

ETT DRYGT HALVÅR SENARE:

DET GÖR ANNA CARLSTEDT NU

Anna Carlstedt, tidigare ordförande i IOGT-NTO, trivs med sitt nya uppdrag som Röda korsets ordförande. **Men hon saknar den nyktra gemenskapen i IOGT-NTO.**

TEXT OCH FOTO **NATHALIE C. ANDERSSON**

Röda korsets huvudkontor vid Mariatorget i Stockholm upptar flera plan, och våningarna förbinds av en gammal stentrappa. I trapphuset möts många medarbetare och Anna Carlstedt hälsar på alla. Med förnamn.

– Jag har lärt mig många namn, men jag vet inte riktigt vad alla heter än, säger hon.

På plan 5 finns Anna Carlstedts kontor, en rymlig kub med stora bokhyllor, tre besöksfätöljer, ett skrivbord och massor med böcker. I hyllorna finns titlar som *Krigets lagar*, *Vilda växter*, *Röda rummet*. Att ha ett kontor är nytt för Anna Carlstedt.

– Jag är van att bo i min ryggsäck ... När jag började som ordförande för Röda korset tänkte jag att jag skulle bli en fin tant med fin handväska och så där, men jag gav snart upp den tanken, berättar hon.

Ordförandelivet fungerar inte så. Möten på olika platser i stan avlöses av resor, och handväskan förvandlades i stället till en större ryggsäck. I den finns det plats för både finskor, träningskläder, sminkväska och ett första hjälpen-kitt. Allt en ordförande behöver för att vara redo.

– Det är väldigt speciellt att bli ordförande för Röda korset just nu, i och med den flyktingström som vi ser. Efter sommaren har organisationen prövats till det yttersta på alla fronter. Vi har fördubblat antalet volontärer och har fått mycket insamlade medel, säger Anna Carlstedt.

Ett av hennes starkaste minnen från hösten är när hon reste till Sydsudan.

– Där finns inget. Flygplatsen i huvudstaden är ett skjul och en leråker. Det är fullt inbördeskrig ... Och det är gripande att se att människor kan göra så fantastiskt arbete under så otroligt dåliga omständigheter.

Just att visa att det går att göra skillnad beskriver Anna Carlstedt som något viktigt.

Att hon varit ordförande för IOGT-NTO i sex år och suttit i förbundsstyrelsen i 18 år har hon stor nytta av i sitt nya uppdrag.

– Jag har otroligt mycket glädje och nytta av allt jag lärt mig i IOGT-NTO. Framför allt det här med politisk påverkan och att jobba med frågor som är kontroversiella, frågor som folk känner mycket för. I Röda korset handlar det bland annat om asylfrågor. Folk blir upprörda och tycker det är tufft med nättroll till exempel, men jag är så van vid det, så jag låter det inte krypa in under skinnet på mig.

Att få möta två olika organisationer har gjort att hon ser styrkorna hos de båda – och vad de skulle kunna lära sig av varandra.

– Röda korset kan lära sig av IOGT-NTO:s påverkansarbete och bli lite argare och lite kaxigare. Och jag tror att IOGT-NTO skulle kunna lära sig att jobba mer med volontärer. Man behöver inte vara rädd för att aktivt rekrytera volontärer,

Fakta. Anna Carlstedt

Ålder: 44 år.

Bor: I Stockholm.

Gör: Ordförande för Röda korset i Sverige, tidigare ordförande för IOGT-NTO.

Anna Carlstedt om IOGT-NTO:s

flyktningarbete: "Jag är otroligt stolt som IOGT-NTO-medlem över att se engagemanget i flyktingfrågan. Det är jättekul att följa."

Anna Carlstedt om Accent: "Jag kastar mig över Accent, den är verkligen läsvärd. Att läsa tidningen är ett otroligt bra sätt att hålla sig uppdaterad och få en känsla för organisationen."

att vara volontär är ett sätt för människor att närma sig organisationen, säger Anna Carlstedt.

Trots att hon verkligen trivs med sitt nya uppdrag finns en saknad efter IOGT-NTO och en liten tomhet inför att inte vara en del av organisationens arbete varje dag.

– Ja, det är väldigt vemodigt. IOGT-NTO är verkligen min familj, och jag saknar människorna. Jag blir väldigt stolt när IOGT-NTO gör bra saker.

På frågan vad hon saknar mest är svaret tydligt, nästan självklart:

– Jag saknar den nyktra gemenskapen i IOGT-NTO, att få vara i ett sammanhang där nykterheten är normen. Nykterhet är verkligen inte självklar på andra ställen ... Alkoholnormen är fortfarande väldigt stark i världen. ■

"Det är väldigt speciellt att bli ordförande för Röda korset just nu, i och med den flyktingström som vi ser."

Anna Carlstedt säger att hon "bor i sin ryggsäck".

Avtackning av en kollega på Röda korset, Anna Carlstedt håller tal.

Känner du någon
som borde bli
månadens medlem?

TIPSA OSS på
accent@iogt.se eller
Accent, Box 12825,
112 97 Stockholm

"När det kom
många flyktingar
till Sverige kände
jag att jag ville
hjälpa till."

Leif Andersson

ÅLDER: 38 ÅR.

BOR: SPÅNGA I STOCKHOLM.

FAMILJ: SINGEL.

GÖR: UTVECKLINGSSTRATEG PÅ NBV.

MEDLEM I IOGT-NTO: 17 ÅR.

Hur länge har du varit medlem?

– Jag har varit med i nykterhetsrörelsen sedan jag var 12 år, och medlem i IOGT-NTO i 17 år. Just nu arbetar jag på NBV som utvecklingsstrateg.

Hur engagerad är du?

– Jag har tidigare inte varit jätteengagerad, men när det under hösten 2015 kom många flyktingar till Sverige kände jag att jag ville hjälpa till. När staten inte längre räckte till tog civilsamhället initiativ, däribland IOGT-NTO, och plötsligt uppstod behov av konkret hjälp, som att möta flyktingar vid ankomsten och ordna fram sängplatser. Jag, som är en teoretiker och vanligtvis jobbar med långsiktiga processer fick möjlighet att göra en insats här och nu. Just då hade jag inte några andra engagemang, så jag skrev upp mig på en lista där jag erbjöd mig att hjälpa till. Min första insats blev att en sen tisdagskväll avlösa de volontärer som hade slitit hårt i vår föreningslokal i Häggvik.

Berätta om hur det var!

– Utanför lokalen stod en grupp flyktingar och väntade på att dansen, som vi anordnade i lokalen, skulle ta slut. Klockan var tio och vi var tre nya volontärer på plats. Jag hade inte en aning om vad vi skulle göra, men vi fixade fika och ordnade fram enkla sovplatser. Tjugo personer övernattade. Sedan fortsatte vi så natt efter natt. Under de här perioden var behovet stort, civilsamhället ordnade 600 sängplatser per natt. Jag insåg snart att detta är masslogi, och det är något vi "kan" inom nykterhetsrörelsen, så jag fortsatte och försökte strukturera upp arbetet. Efter en tid blev jag flyktingsamordnare och tog ett mer övergripande ansvar.

Vilka erfarenheter fick du under den här tiden?

– På ett personligt plan var det väldigt tillfredsställande att kunna hjälpa till och göra gott för andra. Jag har lärt mig massor, tvingats bli mer utåtriktad och fått ett större självförtroende. Jag har lärt känna många nya människor, både flyktingar och andra volontärer, som jag måste samverka med. Jag har också blivit mer ödmjuk och har fått perspektiv på mina egna "problem". Jag har mött människor som har tvingats göra svåra livsval. Jag har också fått uppleva kulturkrockar kring exempelvis matvanor och hierarkier. Många undrade vilka vi var och varför vi hjälpte dem: var vi från någon myndighet?

Hur arbetar ni i dag?

– Det akuta hjälpbehovet är inte lika stort längre. Nu handlar vårt arbete mer om att erbjuda dem som väntar på uppehållstillstånd aktiviteter och meningsfull verksamhet. Men fortfarande inhyser vi nyanlända flyktingar i våra lokaler, även om de inte är så många.

MARIA ZAITZEWSKY RUNDGREN

Viktor, Gustav, Anne-Marie och Christer besökte Returum.

FOTO: IOGT-NTO KRONOBERG

Vännplatsen besökte Returum

Vännplatsen har varit på utflykt! Tisdag 23 februari besökte vi Returum i Mölndal för att få tips och idéer på hur vi kan utveckla vår verksamhet. Returum sysslar också med second hand.

Almedalsdrinken fyller 5 år!

I år firar Almedalsdrinken 5 år och det ska märkas. Ungdomens nykterhetsförbund, UNF, bjuder in den som vill vara med på plats i Visby och blanda Almedalsdrinken, dela ut den och diskutera med besökare i Soberian, där UNF håller till.

Information finns på unf.se/drinkteam-almedalen

Förra årets Almedalsdrink blandades av Örjan Åstrand.

IOGT-NTO Blekinge bjöd på semlor

Kaffe och nybakad semla från café Rådhuset i Ronneby.

FOTO: IOGT-NTO KRONOBERG

Finfika hos Kronoberg

Den 9 februari var NBV och IOGT-NTO Kronoberg på besök hos föreningen Ljung i Ljungby. Det bjöds både på finfika och kluriga nutidsfrågor.

Ny lott från Miljonlotteriet

10 kronor kostar Miljonlotteriets nya lott 10-kronan som finns i butik från 1 mars. Högsta vinst är 1 000 000 kronor.

4000

**NYA MEDLEMMAR SKA VÄRVAS
TILL IOGT-NTO UNDER 2016**

Amy Diamond Junis-expert

Artisten Amy Diamond är en av Junis experter på Juniswebben som har svarat på frågor som barnen skickat in. "Vad är roligast med att vara artist" undrar Alicia 12 år och "Hur gammal var du när du gick med i Junis" frågar Tina, 11 år. Läs vad Amy svarade på Junis hemsida www.junis.org/experterna

FOTO: PERINILLA ANDERSSON

FOTO: NATHALIE C. ANDERSSON

Förbundsordföranden. Johnny Mostacero

Så ska vi förändra alkoholnormen

Som folkrörelse vill vi vara med och påverka och forma vårt samhälle på det sätt som vi tror är det bästa. Så har vi gjort ända sedan den första IOGT-föreningen bildades en kulan novemberkväll 1879. Men vad är det då vi vill uppnå som folkrörelse – och hur ska vi lyckas?

Jag tycker att vi beskriver det vackert i våra grundsatser: IOGT-NTO-rörelsen är en del av en världsomspännande folk- och bildningsrörelse. Rörelsen bygger på principen om alla människors lika värde och rättigheter, utan åtskillnad av något slag. Inom IOGT-NTO-rörelsen samlas människor som tagit ställning för personlig nykterhet och som delar viljan att tillsammans verka för bättre levnadsvillkor för alla människor.

Vad vi vill i alkoholfrågan beskrivs tydligt i vår vision som lyder: IOGT-NTO:s vision är ett samhälle, en värld där alkohol och andra droger inte hindrar människor att leva ett fritt och rikt liv.

Dessa två stycken tycker jag tydligt säger vad vi vill, men också allt om oss som organisation.

Men alkoholen begränsar oss fortfa-

rande och hindrar oss dessutom på många sätt från att leva ett fritt och rikt liv.

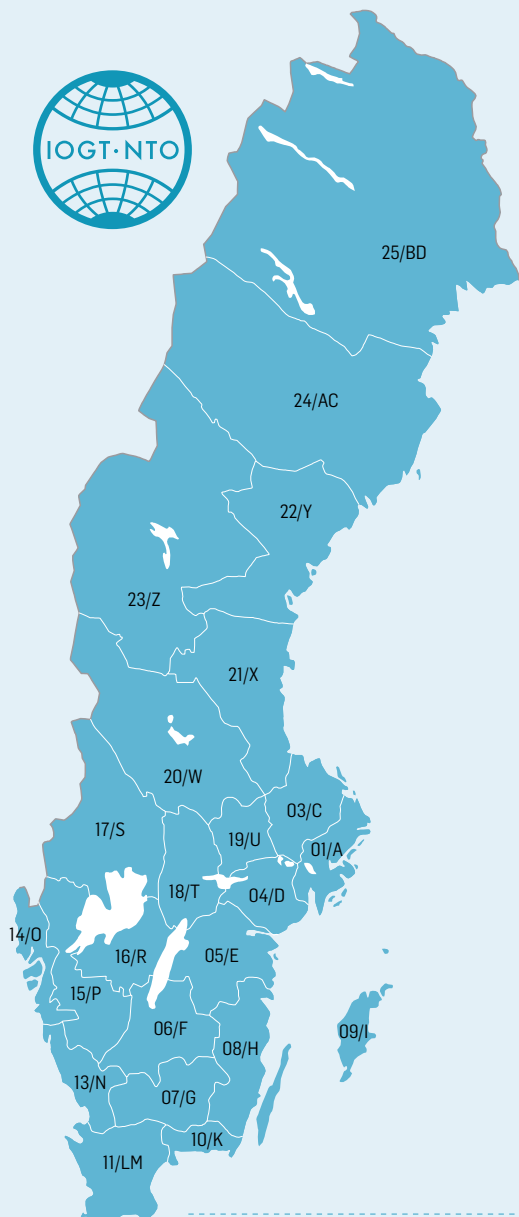
I Sverige har vi en tradition av att föra en restriktiv och solidarisk alkoholpolitik. Men det räcker inte. Vi behöver fler samtal om alkoholen och dess roll i vårt samhälle. En rak, ärlig och intensivare debatt om alkohol är en bra början. Vi måste våga se alkoholens enorma konsekvenser för såväl individen som för samhället.

Som folkrörelse har vi genom vår blotta existens utmanat alkoholnormen ända från starten. Ofta på ett positivt sätt genom att erbjuda en frizon där alkohol inte förekommer. Det sägs också att det är nykterhetsrörelsen som är orsaken till att Sverige är en av världens största kaffekonsumenter. I stället för alkohol kom man på att kaffe var är en utmärkt dryck att samlas kring (det är det fortfarande). Alkoholen byttes helt enkelt ut mot kaffe och kakor adderades som tillugg. I samma anda har vi i Almedalen ersatt roséminglen med den alkoholfria – och ofta rosade – Almedalsdrinken.

Som förbundsordförande vill jag vara den som bär vårt arbete med alkoholnormen utåt. Men du som medlem är minst lika viktig. Ju fler vi är som pratar om alko-

holnormen desto större framgång kommer vi att få. Det första steget är att etablera begreppet alkoholnorm – och det gör vi genom att våga prata om den. Det andra steget är att bidra till att de som dricker upptäcker normen och inser hur begränsande den är – då kan viljan till förändring skapas. Genom att stå upp för vårt val och också bidra till att andra ser hur begränsande alkoholnormen är kan vi tillsammans förändra och förskjuta normen.

Jag är övertygad om att arbetet med alkoholnormen kommer ge oss många nya medlemmar. För även om alkoholnormen påverkar även de som dricker, så är den extra kännbar för oss nykterister. Så att ställa frågan "Vill du bli medlem i IOGT-NTO och genom medlemskapet vara med och förändra och förskjuta alkoholnormen?" kan vara det som gör att de som redan är nyktra väljer att också bli medlemmar i vårt IOGT-NTO. Ställ frågan så kanske vi får ännu en medlem som är med och förändrar världen!

Här finns IOGT-NTO

STOCKHOLM, 01/A

Kontaktperson: Anna Elgh
08-21 37 51, 0707-78 70 03

UPPSALA, 03/C

Kontaktperson: Lisa Pettersson
018-71 34 41, 0733-83 83 60

SÖDERMANLAND, 04/D

Kontaktperson: Micael Söderström
0157-513 37, 070-770 99 57

ÖSTERGÖTLAND, 05/E

Kontaktperson: Carl Wennerstrand
013-10 40 40, 070-227 03 36

JÖNKÖPING, 06/F

Kontaktperson: Tomas Nylén
036-12 07 10, 073-056 44 88

KRONOBERG, 07/G

Kontaktperson: Marita Pekkanen
076-170 57 93

KALMAR, 08/H

Kontaktperson: Gunilla Nilsson
072-512 51 52

GOTLAND, 09/I

Kontaktperson: Monica Engström-Thomsson
0498-21 50 43, 070-190 84 34

BLEKINGE, 10/K

Kontaktperson: Kristin Eriksson (ordf.)
070-569 47 24

SKÅNE, 11/LM

Kontaktperson: Peter Tuvegård
070-190 84 05

HALLAND, 13/N

Kontaktperson: Leif Arne Gustavsson
0346-164 90, 0703-777 187

GÖTEBORG OCH BOHUSLÄN, 14/O

Kontaktperson: Malin Westergren
0730-31 60 65

ÄLVSBORG, 15/P

Kontaktperson: Alva Standberg (ordf.)
070-437 61 04

SKARABORG, 16/R

Kontaktperson: Rebecca Åblad (ordf.)
076-573 44 01, 0500-48 34 13

VÄRMLAND, 17/S

Kontaktperson: Kaj Johansson
054-18 77 72

ÖREBRO, 18/T

Kontaktperson: Per Holm
019-611 58 14

VÄSTMANLAND, 19/U

Kontaktperson: Per-Anders Wester (ordf.)
073-384 99 42

DALARNA, 20/W

Kontaktperson: Marie Hillner
070-191 45 81

GÄVLEBORG, 21/X

Kontaktperson: Cecilia Abrahamsson
070-190 84 60

VÄSTERNORRLAND, 22/Y

Kontaktperson: Olle Häggström
070-284 88 21, 0660-850 10

JÄMTLAND, 23/Z

Kontaktperson: Lars Sundh
063-13 20 45, 070-334 59 77

VÄSTERBOTTEN, 24/AC

Kontaktperson: Inger Malmén
0730-45 90 90

NORRBOTTEN, 25/BD

Kontaktperson: Anna-Lena Gröhn
073-0911 767

Värva en medlem!

Värvarens personnr

MEDLEMSLÖFTE

Som medlem i IOGT-NTO lovar jag att arbeta för ett bättre samhälle utifrån IOGT-NTO-rörelsens grundsatser och program.

Därmed lovar jag att leva helnyktert, det vill säga att ej använda alkoholdrycker med högre alkoholhalt än 2,25 volymprocent, narkotika eller andra gifter med berusande effekt.

IOGT-NTO är ansvarig för behandlingen av de personuppgifter som du lämnar i samband med din medlemsansökan. Personuppgifterna kommer IOGT-NTO att använda för att föra medlemsregister och behandlas inom ramen för IOGT-NTO:s verksamhet. De kan också komma att överlämnas för behandling till annan part som IOGT-NTO har ett avtal med, exempelvis för administration av medlemsavgifter eller för erbjudanden om tjänster och produkter till dig som medlem.

IOGT-NTO är angelägen om att de personuppgifter som registreras är riktiga. För att ge dig som medlem bästa möjliga service är det därför viktigt att du meddelar oss eventuella förändringar. Du kan när som helst skicka en skriftlig begäran till oss om information om vilka personuppgifter om dig som behandlas.

Vill du inte att dina personuppgifter överlämnas till annan för exempelvis marknadsföringsändamål är du välkommen att skriftligen anmäla detta till oss.

Jag står bakom IOGT-NTO:s medlemslöfte och vill bli medlem

Jag godkänner att IOGT-NTO sparar och hanterar mina personuppgifter.

Namn**teckning** *

Förnamn *

Efternamn *

Gatu**adress** *

Post**nummer** *

Ort *

Personnr (10 siffror) *

Tele**fonnr**

E-post**adress**

Eventuellt önskad förening

* Obligatoriska uppgifter.

Skicka in talongen till IOGT-NTO, Box 12825, 112 97 Stockholm

IOGT-NTO INFORMERAR

www.iogt.se • www.sobernet.nu • 08-672 60 05 • info@iogt.se

SOCIALT FORUM 2016

Gemenskap, värme och personliga utmaningar – äntligen dags för Socialt forum!

Den 22–24 april samlas vi på ny plats – Hjälmargården utanför Vingåker.

Där finns något för alla. För dig som deltagit flera gånger, för dig som hörde talas om IOGT-NTO i går och för dig som länge varit nyfiken på Socialt forum.

Helgen fylls med bland annat seminarier, kurser och prova-på-aktiviteter.

Mer information kommer, så håll utkik i Accent och via www.iogt.se.

VÄLKOMNA TILL IOGT-NTO!

Vi har fått nybildade IOGT-NTO-föreningar sedan förra gången Accent kom ut:

- 05C6712 IOGT-NTO S.Y.L., Linköping
- 05C6713 IOGT-NTO Vadstena, Vadstena
- 01C6719 IOGT-NTO Inga problem, Saltsjö-Boo
- 04C6720 IOGT-NTO Somaliska fred i Flen
- 05C6722 IOGT-NTO HornAfro, Norrköping

Föreningarna och deras medlemmar hälsas varmt välkomna in i IOGT-NTO-familjen. Lycka till med verksamheten!

VÄRVNING: GÖR EN 10:A!

GÖR EN 10:A!
Det är enkelt!

Nu återkommer värvar-kampanjen "Gör en 10:a", som genomförs under april. Du, din IOGT-NTO-förening eller ditt värvarsteam bestämmer tillsammans vilka och hur många av de 10 föreslagna utmaningarna ni vill genomföra under månaden.

När ni har skickat in er anmälan med planerade aktiviteter är ni redo att delta. Gör det ni känner er trygga med, men passa även på att utmana er genom att testa något nytt!

Läs mer om kampanjen på vår hemsida www.iogt.se/10a.

MEDLEMSNYTT VARJE MÅNAD

IOGT-NTO:s Medlemsnytt skickas ut som ett e-postmeddelande en gång i månaden till alla våra medlemmar som vi har e-postadresser till.

Om du har en e-postadress men inte får Medlemsnytt och vill ha det, skicka ett mail till info@iogt.se så ser vi till att du får Medlemsnytt i framtiden.

SKICKA IN ÅRSRAPPORTEN EFTER ÅRSMÖTET

När IOGT-NTO-föreningen har genomfört sitt årsmöte är det viktigt att ansvariga i föreningen skickar in en årsrapport till IOGT-NTO-förbundet och till sitt IOGT-NTO-distrikt.

Årsrapporten ska ha skickats till ansvarig kontaktperson i föreningen. Om ni inte har fått en årsrapportblankett, så hör av er till Medlemsservice på **08-672 60 38**. Blanketten finns även att ladda ner via www.iogt.se, under "Medlemssidor".

KOM IHÅG ATT BETALA DIN MEDLEMSAVGIFT!

Det finns flera olika sätt att betala på.

- **Inbetalningsavi** – använd den som du fick i brev i januari.
- **Autogiro** – använd blankett som är skickad till dig, eller ladda ner från www.iogt.se/medlemssidor.
- **SMS** – skicka IOGT (mellanslag) personnummer (ex: IOGT 19850506xxxx) till 72456. Ev operatörsavgift kan tillkomma.
- **Betala med kort** på www.iogt.se/medlemssidor och klicka dig till betalsidan.

SÖK PENGAR TILL UTVECKLINGSPROJEKT

Föreningar, kretsar och grupper av medlemmar inom IOGT-NTO kan mellan 1 februari och 30 november söka medel från IOGT-NTO-förbundet. Under 2016 kan man söka för projekt som handlar om Nykter gemenskap, Utmanar alkohollnormen, Politik för ett nyktrare samhälle och Företsättningsmål.

Läs mer om kriterier och hur man ansöker på www.iogt.se, "Medlemssidor", eller beställ informationen från förbundskansliet, tfn **08-672 60 00**.

SÖK PENGAR FRÅN KURSGÅRDS- OCH SAMLINGSLOKALFONDEN

Fonden har bildats för att främja bevarande av och stödja upprustning av centralt och av distrikt ägda kursgårdar och utlyser för tjugonionde året möjlighet för IOGT-NTO-rörelsens prioriterade kursgårdar att erhålla bidrag.

Beslut om fördelning av bidrag sker i maj. Ansökan ska vara IOGT-NTO tillhanda senast den **31 mars 2016**. Läs mer på www.iogt.se/fonder.

HAR DU FÅTT DITT MEDLEMSKORT?

Med förra numret av Accent skickades årets medlemskort ut.

Har du inte fått ditt medlemskort men ändå känner att du behöver ett, går det bra att höra av dig till info@iogt.se eller tfn **08-672 60 00**.

TIPS PÅ ENGAGEMANG

- Ha ditt IOGT-NTO-märke på dig
- Hjälp till på nästa träff med IOGT-NTO-föreningen
- Anmäl olaglig alkoholreklam
- Bli digital aktivist
- Skriv ett vykort till en politiker om behov av alkoholfria mötesplatser

IOGT-NTO I SOCIALA MEDIER

Du vet väl att IOGT-NTO finns i flera olika sociala medier? Om du väljer att följa oss där finns det möjlighet att få löpande information om aktuella IOGT-NTO-aktiviteter.

- Facebook: www.facebook.com/iogtnto
- Twitter: @iogtnto
- Instagram: @iogtnto

FÖLJ IOGT-NTO PÅ

KALENDARIUM 2016

MARS

31Sista ansökan Kursgårds- och samlingslokalnämnden

APRIL

1-30.....Vårvarvskampanj: Gör en 10:a

4.....Videokonferens om kamrattstöd

15-17SHIFT, steg 3

22-24.....Socialt forum, Vingåker

29.....Accent nr 3 kommer ut

29Sista ansökan Strandmanfonden

MAJ

2.....Videokonferens om kamrattstöd

2-8Folkkyrkerhetens vecka

5Folkkyrkerhetens dag

13-15.....Våra Gårdar: Ombudsmannamöte, Saltsjö-Boo

27-29.....Våra Gårdar: Filmdagar, Leksand

31Sista ansökan Thyra och Ture E Westerbergs stipendiefond,
IOGT-NTO:s ungdomsstiftelse, Stig Kroons fond

JUNI

10.....Accent nr 4-5 kommer ut

11-17.....Vårvarvskampanj: Vid Gekås, Ullared

19-26.....Vårvarvskampanj: Nyhetsveckan, Mullsjö

20-26.....Vårvarvskampanj: Torpkonferensen, Örebro

JULI

3-10Politikerveckan i Almedalen, IOGT-NTO deltar

17-23.....Vårvarvskampanj: Dansbandsveckan, Malung

25-31.....Stockholm Pride, IOGT-NTO deltar

AUGUSTI

1.....Videokonferens om kamrattstöd

22-24.....Konsulentsamling, Bålsta

26.....Accent nr 6 kommer ut

31Sista ansökan Oskar Franzéns Stipendiefond

SEPTEMBER

1-30.....Vårvarvskampanj: Fika för alla

2-4.....Regional Kurs-kurshelg för södra Sverige

5.....Videokonferens om kamrattstöd

22-25.....Internationella torget på Bokmässan, IOGT-NTO deltar

23-25.....Regional Kurs-kurshelg för norra Sverige

24-25Samling för distriktsordförande och -kassörer, Karlstad

30-2/10.....Regional Kurs-kurshelg för mellersta Sverige

OKTOBER

v 39-40.....Insamling till Världens Barn

3.....Videokonferens om kamrattstöd

7.....Accent nr 7 kommer ut

24Sista ansökan frågetävlingen Pumpen

NOVEMBER

1.....Ljusmanifestation för narkotikans offer

4.....Accent nr 8 kommer ut

5.....Stora fikadagen: IOGT-NTO fyller 137 år

7.....Videokonferens om kamrattstöd

11-13.....Verksamhetsforum, Saltsjö-Boo

11-13.....SHIFT 2016-2017, steg 1

17Frågetävlingen Pumpen

25Internationella dagen mot våld mot kvinnor

DECEMBER

1-6/1Vit jul-kampanjen

1-31Insamling till förmån för Vit jul

1Internationella Hiv/Aids-dagen

6.....Videokonferens om kamrattstöd

16.....Accent nr 9-10 kommer ut

Läs artiklar som bara publiceras på nätet:

accentmagasin.se/bonus

INTERVJU

Foto: Pär Bäckstrand/TV4

Fredrik Kempe väljer alkoholfritt. Melodifestivalaktuella låtskrivaren Fredrik Kempe, 43 år, skålar helst i alkoholfritt. Han vill kunna arbeta varje dag och slippa vakna upp bakfull. Läs mer på: accentmagasin.se/bonus

Se mer av Accent i sociala medier. Vi finns på Facebook, Twitter, Instagram, Youtube och Soundcloud.

Facebook: facebook.com/accentmagasin

Twitter: [@accentmag](https://twitter.com/accentmag)

Instagram: [@accentmag](https://www.instagram.com/accentmag)

Youtube: youtube.com/user/tidningenaccent

Soundcloud: soundcloud.com/accentmag

Andra saker på webben du inte vill missa

- Fackförbundens alkoholpolicys
- IOGT-NTO söker digitala aktivister
- Alkohol i musikvideor påverkar unga
- Så ska narkotika på krogen stoppas
- 14 nya preparat narkotikaklassade

INTERVJU

Foto: Bjoern Kommerell

"Jag ville ju inte 'spela' missbrukaren Minna"

Guldbaggevinnaren Malin Levanon berättar för Accent hur hon tog sig an rollen i filmen Tjuvheder. "Missbruk och missbrukare har ofta en perifer roll i filmer", säger hon. Läs artikeln via:

www.accentmagasin.se/bonus

ARTIKEL

Foto: Marco Hannula

"Bio Storbrunn fungerar bra"

Efter ett par kritiska artiklar i Upsala Nya Tidning om IOGT-NTO:s biograf Storbrunn och dess ekonomi, ryter nu logens ordförande Hans Norberg ifrån. Han menar att bion fungerar utmärkt. Läs artikeln via:

www.accentmagasin.se/bonus

Så mycket mer Accent – fast på internet

Visste du att Accent även finns på nätet?

På www.accentmagasin.se uppdaterar vi med nyheter varje dag. En del hamnar i tidningen, andra inte. Genom att gå in på www.accentmagasin.se/bonus kan du se några av de webbunika saker som vi tipsar om här på sidan.

Tipsa oss på Accent!

Finns det något du tycker vi borde skriva om? Har du andra idéer? Skriv till accent@iogt.se eller mejla direkt till vår digitalredaktör Nathalie C. Andersson: nathalie.andersson@iogt.se.

SKICKA IN OCH VINN!

NAMN

ADRESS

POSTADDRESS

Första pris: Sex Tjuganlotter vinner **Gunnel Rylander**, Örebro.
Två Tjuganlotter var vinner: **Solveig Jansson**, Karlstad, **Sven-Olof Örjebo**, Frösön, **Birgit Malm**, Borås, **Mirja Hiiri**, Borås, **Ture Furutorp**, Västra Torup, **Per Jerlsing**, Ystad, **Sigrid Westberg**, Hudiksvall, **Karl-Gustav Hägglund**, Domsjö, **Maria Vredin**, Umeå, **John Eric Hallin**, Överhörnäs.

Gör en 10:a! Det är enkelt!

Under april genomförs värvarkampanjen Gör en 10:a. Du, IOGT-NTO-föreningen eller värvarteamet bestämmer vilka och hur många utmaningar ni vill genomföra under månaden. Skicka in er planering innan start, testa gärna något nytt!

Genomför aktiviteter och få premier till föreningen. Ju fler aktiviteter som genomförs, desto fler premier.

Välj bland följande 10 aktiviteter:

Utanför lokalen: Värva nya medlemmar vid vårdcentral, butik, bibliotek, biograf...

Dörrknackning: Besök ett bostadsområde t.ex. nära er lokal och värva medlemmar.

Telefonvärvning: Välj ett område och genomför telefonvärvning. Förbundet hjälper till med telefonnummer.

Ring restanter: Ring till medlemmar i er förening som ännu inte betalat årets medlemsavgift.

Föräldravärkning: Värva bland föräldrar till medlemmar i NSF, Junis och UNF.

Folknykterhetens dag: Planera en aktivitet där värvning ingår på Folknykterhetens dag.

Nätverka: Bjud in till öppet arrangemang i er lokal, t.ex. föreläsning, afternoon tea eller musikcafé.

Bjud in nyanlända: Besök ett asylboende och bjud in nyanlända till er förening.

Utåtriktade arrangemang: Arrangera ett utåtriktat arrangemang, t.ex. tipspromenad, valborgsmässofirande, loppis eller dans.

Studiecirkel: Värva deltagare i studiecirkel som genomförs via NBV.

